

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Heydar

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 115 (5587) 21 iyun 2018-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

TANAP Avrasiya məkanı üçün xüsusi önəm daşıyan layihədir

İlham Əliyev: "TANAP tarixi layihədir. Bu gün biz XXI əsrin enerji tarixini birlikdə yazırıq"

Azərbaycan-Vyetnam
əməkdaşlığının inkişaf
perspektivləri müzakirə
olunub

3

"Qeyri-rəsmi məşğulluğun
qarşısının alınması
istiqamətində müəyyən
irəlililiklər əldə olunub"

3

"Naxçıvan İslam
Mədəniyyətinin
Paytaxtı-2018"ın
açılışı olub

8

Milli Qurtuluş Günü ilə
əlaqədar Dövlət Sərhəd
Xidmətinin hərbi qulluqçularının
"Zəfərə doğru" bayraq
yürüyü olub

5

Zakir Həsənov:
"Azərbaycan Ordusu
Laçına gedən yola
nəzarət edir"

7

Rəsmi İravanın siyasi
ifası: ermənilər
Azərbaycanı xilaskar
görürlər

6

13

Turqut Qəmbərlə Emin
Milli təhqir
edildi, Xədica İsmayıllı
da hədəfə düşdü

14

On beşinci asrda tərtib
olunmuş lügət
Azərbaycana gətirilib

16

Ronaldodan Avropada
yeni rekord!

21 iyun 2018-ci il

TANAP Avrasiya məkanı üçün xüsusi önəm daşıyan layihədir

İlham Əliyev: "TANAP tarixi layihədir. Bu gün biz XXI əsrin enerji tarixini birlikdə yazırıq"

"Cənub Qaz Dəhlizi"nin tərkib hissəsi olan TANAP-in istifadəyə verilməsi mühüm tarixi hadisədir. TANAP-in işə düşməsi ilə Azərbaycan təkcə neft diyarı deyil, həm də qaz ixrac edən ölkə olduğunu bir daha təsdiqlədi. TANAP-in uğuru Azərbaycanın təşəbbüsü və liderliyi ilə həyata keçirilən "Cənub Qaz Dəhlizi"nin, bütövlükdə müvəffəqiyyətlə başa çatacağına bir zəmanətdir. TANAP Azərbaycanın və Türkiyənin - hər iki ölkənin dövlət başçılarının birgə səyi nəticəsində gerçəkliyə çevrilən unikal layihədir. Ona görə də, Azərbaycan-Türkiyə birliliyini və qardaşlığını bir daha nümayiş etdirir, eləcə də, hər iki ölkənin iqtisadi gücünü göstərir. Lakin TANAP təkcə iki ölkə üçün, region üçün deyil, həm də bütün Avrasiya məkanı üçün önəm daşıyan layihədir.

Məlum olduğu kimi, "Cənub Qaz Dəhlizi" 7 ölkənin, layihənin ayrı-ayrı seqmentlərində tərəfdaslıq edən çoxsaylı şirkətlərin sıx əməkdaşlığı nəticəsində gerçəkləşir. Dehlizlə nəql olunacaq təbii yanacağın Avropanın 9 iri şirkəti tərəfindən alınması nəzərdə tutulub. TANAP, məhz belə bir önemli dəhlizin ən böyük hissəsidir. Tür-

Avropanın bu qaza böyük ehtiyacı var. Ümumiyyətlə, dünyada qaza olan tələbat getdikcə artır. Müxtəlif neft regionlarında istismar olunan qaz yataqlarının ehtiyatları getdikcə azalır. Yeni yataqlar isə, heç də tez-tez keşf olunmur. Bu baxımdan, Xəzərin Azərbaycan sektorundakı zəngin "Şahdəniz" qaz-kondensat yatağının ehtiyatları da-

kiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan çıxışlarının birində TANAP-ı "Cənub Qaz Dəhlizi"nin onurğa sütnü adlandırmış və onun vaxtında istifadəyə verilməsinin vacib olduğunu vurğulamışdı. İndi bu, ar-tıq reallığa əvərilib.

Bu il iyunun 12-də Türkiyənin Əskişəhər şəhərində TANAP-in istifadəyə verilməsi münasibətən keçirilən təntənəli mərasimdəki çıxışında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev deyib: "TANAP-in istifadəyə verilməsi Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığının növbəti təzahürüdür. TANAP tarixi layihədir. Bu gün biz XXI əsrin enerji tarixini birlikdə yazırıq. Bu tarix işbirliyi tarixidir, bu tarix sabitlik tarixidir. Enerji layihələrimiz bölgemizə sabitlik gətirir. Bu layihələrde iştirak edən bütün ölkələr, bütün şirkətlər fayda görür, xalqlar fayda görür".

Azərbaycan qazının TANAP-in vasitəsilə Türkiyədən keçəcək.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və Gürcüstan Prezidenti Giorgi Marqvelaşvili iştirak etmişdilər.

TANAP Azərbaycan qazını Gürcüstan-Türkiyə sərhədində Cənubi Qafqaz Boru Kəmərindən qəbul edir. CQBK "Cənub Qaz Dəhlizi"ni yaranan üç kəmərdən birincisi, Azərbaycanın ərazisində 443, Gürcüstanda 248 kilometr məsafə qət edir. CQBK-nın yolunu Türkiyənin ərazisində 1800 kilometr dənən çox məsafə boyu TANAP davam etdirir.

TANAP Türkiyənin 20 vilayətindən, o cümlədən Ərdəhan, Qars, Ərzurum, Gümüşhanə və Ərzincan vilayətlərindən keçir. Marşrut boyu kəmər Türkiyənin 67 rayonunu və 600 kəndini arxada qoyub, Türkiye-Yunanistan sərhədine çatır və buradakı Kipoi məntəqəsində TAP-a (Transadriatik Qaz Boru Kəməri) qovuşur. Bir tə-

rəfdən CQBK-ya, digər tərəfdən TAP-a bağlandığı üçün TANAP-ı "Cənub Qaz Dəhlizi"nin "birleşdirici həlqəsi" də adlandırırlar.

TANAP-in əhəmiyyəti təkcə Türkiyədəki istehlakçılarla mavi yanacaq çatdırmaqla bitmir. Kəmərin Türkiyədən keçirərək Avropa xərcləri 9 iri şirkət tərəfindən alınması nəzərdə tutulub. Bunlar ingilis-holland "Shell" şirkəti, Bolqarıstanın "Bulgargaz", Yunanistanın DEPA, Almaniyanın "Uniper", Fransanın "Engie", İtaliyanın "Hera Trading", "Edison" və "Enel", İsveçrənin AXPO şirkətləridir. 3500 kilometrlik "Cənub Qaz Dəhlizi"nin 878 kilometri TAP-in payına düşür. Dəhlizin həmin hissəsinin 550 kilometri Yunanistandan, 215 kilometri Albaniyadan, 105 kilometri Adriatik dənizinin altından keçəcək, sonuncu 8 kilometri İtaliya ərazisində quruda yerləşəcək. Hazırda TAP-in çekilişinin 72 faizi icra olunub və 2020-

ci ildə bu boru xətti TANAP-in nəql etdiyi mavi yanacağı qəbul edəcək. Beləliklə, hazırda "Cənub Qaz Dəhlizi"nde 7 ölkə - Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə, Yunanistan, Bolqarıstan, İtaliya və Albaniya iştirak edir. Daha üç Balkan ölkəsinin - Xorvatiya, Montenegro, Bosniya və Herseqovinanın da növbəti merhələlərde layihəyə qoşulacaqları istisna deyil. "Cənub Qaz Dəhlizi" gələcəkdə Azərbaycan qazının Almaniya, Fransa, Böyük Britaniya, İsveçre və Avstriya kimi böyük Avropa bazarlarına çatdırılması üçün də böyük imkanlar yaradır.

TANAP-in açılışında Prezident İlham Əliyev bununla bağlı demişdir: "TANAP-in istismara verilməsi qonşu və dost ölkələr üçün gözəl imkanlar yaradır. TANAP 7 ölkəni, bir çox şirkətləri birləşdirir. "Cənub Qaz Dəhlizi"nin ayrılmaz hissəsi olan TANAP bu gün və gələcəkdə enerji təhlükəsizliyi məsələlərinin həlli üçün əvezolunmaz infrastruktur layihəsidir".

Azərbaycan qazının bir çox ölkələrdəki istehlakçılar üçün çox gərəkli olduğunu Avropa Komissiyasının enerji birliliyi üzrə vitse-prezidenti Maroş Şefçoviç də vurğulmuş, bu baxımdan, "Cənub Qaz Dəhlizi"nin en uzun hissəsi olan TANAP-in istismara verilməsini mühüm mərhələ kimi dəyərləndirmişdir: "Xəzər təbii qazı artıq kommersiya əsasında Türkiyə bazarına çatdırılır... Bu gün biz niyyətləri reallığa əvərilir və Enerji İttifaqı ilə daha bir nəzərəçarpaq neticəni verir. "Cənub Qaz Dəhlizi" enerji təchizatçıları və marşrutlarını şaxələndirmək, Cənub-Şərqi Avropa və Cənubi İtaliya kimi ən həssas bölgələr də daxil olmaqla, Avropa İttifaqının enerji təhlükəsizliyi baxımından, strateji əhəmiyyət kəsb edir. Biz hamımız Xəzər regionu və Avropa İttifaqı bazarının arasındaki bu "köprü"dən yararlanı bilərik. Bu, uğur qazanmaq üçün birgə maraq doğurur".

"Səs" Analitik Qrupu

Əli Əhmədov: "Qeyri-rəsmi məşgulluğun qarşısının alınması istiqamətində müəyyən irəlilayışlar əldə olunub"

Azərbaycanda qeyri-rəsmi məşgulluğun qarşısının alınmasına istiqamətində müəyyən irəlilayışlar əldə edilib. Bu barədə iyunun 20-də Nazirlər Kabinetində keçirilən Əmək Münasibətlərinin Tənzimlənməsi və Koordinasiyası Komissiyasının beşinci iclasında Baş nazırın müavini, komissiyanın sədri Əli Əhmədov deyib.

İclasda "Azərbaycan Respublikasında qeyri-rəsmi məşgulluğun qarşısının alınmasına dair Tədbirlər Planı"nda əks olunmuş tapşırıqların icrası məqsədile həyata keçirilmiş tədbirlər, əldə edilmiş neticələr və qarşıda duran vəzifələr müzakirə olunub.

Əli Əhmədov bildirib ki, ötən müdəttədə ölkədə qeyri-rəsmi məşgulluğun qarşısının alınmasına istiqamətində, o cümlədən, işgötürənlər və işləyənlər arasında münasibətlərdə müəyyən irəlilayışlar əldə edilib. Bu ilin beş ayı ərzində Əmək Müqaviləsi Bildirişi üzrə Elektron İformasiya Sistemində (ƏMBEŞ) artım 43 min 434 əmək müqaviləsi təşkil edib ki, bunlardan 9 min 560-i Naxçıvan Muxtar Respublikasındadır. Keçən ilin eyni dövründə isə bu göstərici 21 min 506 müqavilə təşkil edib. Beləliklə, cari ildə əmək müqavilələri

üzrə artım tempinin müsbət saldosunun 2 dəfədən çox artması müşahidə olunub.

Baş nazırın müavini qeyd edib ki, 2017-ci ilin əvvəline 1 milyon 265 mindən çox müqavilə, ötən il iyunun 1-dək 1 milyon 287 mindən artıq müqavilə bağlanıb. Bu il yanvarın 1-i vəziyyətinə isə 1 milyon 310 mindən çox müqavilə, iyunun 1-dək 1 milyon 354 mindən çox müqavilə bağlanıb. Bağlanan əmək müqavilələri üzrə ən çox artım topdan və pərakəndə satış, eləcə də, tikinti sahələrində olub. Bu il mayın 1-ne ölkədə muzdla çalışan işçilərin sayı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1,2 faiz artaraq, 1 milyon 538,2 min nəfərə çatıb.

Komissiyanın sədri bildirib ki, komissiya qarşısında 36 bənd üzrə işlərin yerinə yetirilmesi vəzifə kimi qoyulub. Bu tədbirlərdən 12-si tam, 8-i isə qismən icra edilib. Diger vəzifələrin icrası üzrə işlər davam etdirilir.

Sonra "Azərbaycan Respublikasında qeyri-rəsmi məşgulluğun qarşısının alınmasına dair Tədbirlər Planı"ndan iki gələn tapşırıqların icrası ilə bağlı komissiya yanında yaradılan işçi qruplarının rehbərlerinin məruzələri dinişənilib.

İclasda yekun vuran Baş nazırın müavini, Əmək Münasibətlərinin Tənzimlənməsi və Koordinasiyası Komissiyasının sədri Əli Əhmədov deyib ki, qeyri-rəsmi məşgulluğun aradan qaldırılması istiqamətində görülən işlərlə əlaqədar, mütəmadi olaraq, Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat veriləcək.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisində görüş keçirilib

Iyunun 20-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri, Naxçıvan şəhərinin 2018-ci il üçün İslam mədəniyyətinin paytaxtı elan edilməsi ilə əlaqədar yaradılmış Təşkilat Komitəsinin sədri Vasif Talibov İsləm Tehsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının Baş direktoru Əbdüləziz Osman əl-Tuveyci və "Naxçıvan İsləm Mədəniyyətinin Paytaxtı - 2018" in açılış tədbirində iştirak etmək üçün muxtar respublikaya gələn xarici ölkələrin nümayəndələri ilə görüşüb.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin metbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Ali Məclisin Sədri qonaqları Azərbaycanın müqəddəs torpağı Naxçıvan şəhərində salımlayıb, Naxçıvan şəhərinin 2018-ci il üçün İsləm Mədəniyyətinin Paytaxtı seçilməsində təşəbbüsü olanlara təşəkkür edib. Qeyd olunub ki, 2009-cu ildən etibarən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin

diqqət və dəstəyi ilə Naxçıvan şəhərinin İsləm Mədəniyyətinin Paytaxtı seçilməsi ilə bağlı işlər uğurla həyata keçirilib. Ötən dövrədə türk-islam mədəniyyəti abidələri bərpa olunub, İsləm dini və onun dəyerləri ilə bağlı kitablar nəşr olunub. Həmçinin "İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı Naxçıvan-2018" loqotipi və suvenirlər hazırlanıb, üzərində loqotip əks olunmuş döş nişanları, zərflər, poçt markaları buraxılıb.

Nuh peyğəmbərin vətəni olan Naxçıvanın qədim tarixindən, burada dini dəyerlərin qorunub yaşadılması sahəsində görülən işlərin təbliğ olunması və tanidılmasının vacibliyinin vurğulayan Əbdüləziz Osman əl-Tuveyci İsləm Tehsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının bundan sonra da Naxçıvanla əməkdaşlığı mühüm əhəmiyyət verəcəyini bildirib, fikirlərini "Yaşasın Azərbaycan və onun İsləm Mədəniyyətinin Paytaxtı Naxçıvan şəhəri, yaşasın İsləm Həmrəyi" sözləri ilə tamamlayıb.

Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət naziri, Naxçıvan şəhərinin 2018-ci il üçün İsləm mədəniyyətinin paytaxtı elan edilməsi ilə əlaqədar yaradılmış Təşkilat Komitəsi sədrinin müavini Əbülfəs Qarayev "Naxçıvan İsləm Mədəniyyətinin Paytaxtı - 2018" in açılış tədbirində İsləm ölkələrinin yüksək səviyyəli nümayəndələrə təmsil olunduğunu və tədbirə böyük marağın olduğunu bildirib. Əbdüləziz Osman əl-Tuveyci Naxçıvan şəhərinin 2018-ci il üçün İsləm Mədəniyyətinin Paytaxtı elan edilməsi ilə bağlı İsləm Tehsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı tərəfindən hazırlanmış rəmzi loqonu Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibova təqdim edib. Sonda xatirə fotosu çəkilib.

Azərbaycan-Vyetnam əməkdaşlığının inkişaf perspektivləri müzakirə olunub

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Novruz Məmmədov iyunun 20-də Vyetnamın sənaye və ticaret naziri, iqtisadi, ticaret, elmi və texniki əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyanın həmsədri Tran Tuan Anhın başçılıq etdiyi nümayəndə heyeti ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəber verir ki, Baş nazir Novruz Məmmədov Azərbaycan ilə Vyetham arasında yüksək səviyyeli qarşılıqlı səfərlərin əhəmiyyətini qeyd edib. Bunun ölkələrimizin əlaqələrinin yüksək səviyyədə olduğunu göstərdiyini vurğulayan Novruz Məmmədov bildirib ki, Azərbaycan ilə Vyetham arasında bütün sahələrdə əməkdaşlığın inkişafına ömər verilir.

Prezident İlham Əliyevin Vyetnamda səfərini xatırladan Baş nazir vurğulayıb ki, həmin səfər zamanı Azərbaycan nümayəndə heyətinin tərkibində iştirak edərək energetika sahəsində əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə olunub, bu sahənin inkişafı üçün yaxşı imkanların mövcudluğunu vurğulanıb. Son illər Azərbaycan ilə Vyetham arasında siyasi, iqtisadi və mədəni sahələrdə əlaqələrin inkişaf etdiyi diqqətə çatdırılıb.

Vyetnamın sənaye və ticaret naziri, iqtisadi, ticaret, elmi və texniki əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyanın həmsədri Tran Tuan Anhın Azərbaycana səfərinin böyük əhəmiyyət daşıdığını bildirən Novruz Məmmədov qeyd edib ki, bu səfər ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafına öz töhfəsini verəcək.

Bakıda keçirilən Azərbaycan-Vyetham Hökumətlərarası Komissiyasının ikinci iclası barede Baş nazirə etrafı məlumat verən Tran Tuan Anh regionun lider dövləti olan Azərbaycan Respublikası ilə ikitərəfli əlaqələrin ölkəsi üçün məraq doğurduğunu vurğulayıb. Qonaq kənd təsərrüfatı, əraq məhsulları, elm, tehsil, energetika, idman, investisiya qouluşu, turizm və digər sahələrdə əməkdaşlığın vacibliyini qeyd edib.

Görüşdə qarşılıqlı əməkdaşlığın perspektivinə dair tərəfləri maraqlandıran məsələlər etrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

George Leuka: Naxçıvan Muxtar Respublikasının böyük iqtisadi potensialı var

Naxçıvanda səfərdə olarkən qədim diyarın böyük iqtisadi potensiala malik olduğunu şahidlilik etdim. Moldova Respublikası ilə Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında iqtisadi, mədəni və digər sahələrdə ikitərəfli əlaqələrin qurulması və inkişaf etdirilməsi üçün əlimdən gələni əsirgəməyəcəyəm. Bu sözləri AZƏRTAC-a müsahibəsində Moldovanın Azərbaycandakı səfəri George Leuka deyib.

"Muxtar respublikaya ilk dəfədir ki, səfər edirəm. Naxçıvanda yüksək səviyyəli görüşlər keçirdim. Bu görüşlərdə ikitərəfli əməkdaşlığı inkişaf etdirmək haqqında müzakirələr apardıq", - deyən George Leuka əlaqələrin inkişafı üçün geniş imkanlar olduğunu qeyd edib. O, muxtar respublikanın turizm potensialına da diqqət çəkərək Naxçıvanın gözəl təbiətə malik olduğunu vurğulayıb, burada müasir infrastrukturun yaradıldığını qeyd edib.

21 iyun 2018-ci il

Bakıda Ümumdünya Qaçqınlar Günü ilə bağlı tədbir keçirilib

Iyunun 20-də Bakıda Ümumdünya Qaçqınlar Günü ilə bağlı tədbir keçirilib. AZORTAC xəbər verir ki, Beynəlxalq Muğam Mərkəzində təşkil edilən tədbirin iştirakçıları əvvəlcə qaçqın və məcburi köçkünlərin həyatından bəhs edən fotosərgiyə baxıblar. Sonra mövzu ilə bağlı tamaşa nümayiş olunub.

Açılmış nitqi ilə çıkış edən BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığının Azərbaycandakı nümayəndəliyinin rəhbəri Furio De Angelis hazırda dünyada mövcud olan qaçqın və məcburi köçkünlərin probleminə toxunaraq bildirib ki, təmsil etdiyi qurum könüllü yardımçılar vasitəsilə bütün dünyada qaçqınlara kömək göstərir. Qeyd edib ki, bu il dünyada öz yurd-yuvalarından didərgin düşən insanların sayı ən yüksək həddə çatıb. Bu, bizi problemi yaranan səbəblər barədə dərindən düşünməye vadar edir. Məsələnin həlli üçün bütün dövlətlər və aidiyəti təşkilatlar birgə səy göstərməlidirlər. Azərbaycan qaçqın və məcburi köçkünlərinin həlli istiqamətində böyük səylər göstərir. Azərbaycan dünyadakı qaçqın probleminin həllinə töhfə vermək üçün böyük imkanlara malikdir. Azərbaycan öz ölkələrindən qaçan və bura-yı siyasan insanlara himaye göstərmək imkanlarına malik bir dövlətdir və bu imkanlarından geniş şəkildə istifadə edir. Furio De Angelis Azərbaycan xalqını və dövlətini Co-cuq Mərcanlıya böyük qayıda görə təbrik edib. Sonra BMT-nin qaçqınlar üzrə ali komissarı Filippo Qrandinin videomüraciəti olub.

Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Əli Əhmədov çıkış edərək bildirib ki, 30 il bundan əvvəl ölkəmizdə yaranan qaçqın və məcburi köçkünlərin problemi bu gün bütün dünyaya narahat edir. Bu gün dünyada 68 milyondan çox qaçqın və məcburi köçkünlər var. Bütün dünyaya ən çox narahat edən bu problemi həlli olmalıdır. Bütün dünyada olan qaçqın problemi Azərbaycandakı vəziyyətdən daha yüngüldür. Azərbaycanda bu problem daha acinacaqdır. Bu

nı silkələyir. Bu gün bu problemi yaranan səbəblər araşdırılmalı, məsələnin həlli istiqamətində birgə səylər göstəriləmeli. Azərbaycan dövlətinin böyük səyləri nəticəsində bu gün ölkəmizdə qaçqınların və məcburi köçkünlərin sosial vəziyyəti xeyli yaxşılaşır. Lakin hələ də onlar öz yurd-yuvalarına qayitmayırlar. Düşünürəm ki, Azərbaycanın haqq sesini vaxtile eşitməyənər bu gün bizim çağrıımızı dinleyəcəklər. Bizim hədəfimiz işğal olunmuş torpaqlarımızı azad etmek və qaçqın düşən vətəndaşlarımızı öz yurd-yuvalarına qaytarmaqdır.

Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövşən Rzayev deyib ki, bugünkü tədbirin keçirilməsində əsas məqsəd bu problemin nə qədər vacib olduğunu bir daha diqqətə çatdırmaqdır. Azərbaycanda qaçqın və məcburi köçkünlərin problemi ilə bağlı əsaslı işlər görülür. Lakin bu problem bütün dünyada böyük narahatlıq yaradır. Aidiyəti təşkilatlar qaçqın və məcburi köçkünlərin probleminin həlli ilə bağlı birgə çalışmalıdır.

Dövlət Miqrasiya Xidmətinin rəisi Vüsal Hüseynov çıkışında bildirib ki, statistikaya baxdıqda görünür ki, bu məsələ həqiqətən de qlobal problemdir və ciddi yanaşma tələb edir. Biz bu problemin getdikcə dərinləşdiriyini görürük. Buna görə yeni işlər görmək lazımdır. Böyük dövlətlər ikili standartları və məsələyə laqeydiliyi aradan qaldırmalıdır. Azərbaycan bu məsələdə bir nümunədir. Lakin məsələ təkcə qaçqın və məcburi köçkünlərin sosial problemlərinin aradan qaldırılması ilə bitmir. Bu insanlar öz doğma torpaqlarına qayıt malıdır. Tədbir bədii hissə ilə davam edib.

Oqtay Əsədovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti Çində səfərdədir

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin sədri Oqtay Əsədovun rəhbərliyi ilə parlament nümayəndə heyəti Ümumçın Xalq Nümayəndələri Yığıncağının sədri Li Canşunun dəvəti ilə Çin Xalq Respublikasında rəsmi səfərdədir.

AZORTAC xəbər verir ki, iyunun 20-də nümayəndə heyəti Çin Kommunist Partiyasının Mərkəzi Partiya Məktəbində olub. Nümayəndə heyəti əvvəlcə partiyanın muzeyi ilə tanış olub. Bildirilib ki, muzeyde partiyanın tarixinə, onun ölkənin siyasi həyatındaki vacib roluna dair eksponatlar saxlanılır. Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədovun partiyanın rəhbərliyi ilə görüşündə iki ölkənin tarixən formalşmış əlaqələrindən, müasir dövrde müxtəlif sahələrdə, o cümlədən hakim partiyalar arasında əməkdaşlığın genişlənmə-

sindən məmənluq ifade olunub. Qeyd edilib ki, dövlət başçıları İlham Əliyevin və Si Cinpinin siyasi iradesi ilə ikitərəflə əlaqələrimiz qarşılıqlı faydalı şəkilde inkişaf edir.

Azərbaycan nümayəndə heyəti səfər çərçivəsində Pekindəki İmperator Sarayı və muzeysi ilə de tanış olub.

Bildirilib ki, 1420-1912-ci illərdə Çin imperatorlarının iqamətgahı kimi fəaliyyət göstərmiş bu tarixi abidə dünyada ən böyük saray kompleksi hesab olunur. Ənənəvi Çin memarlığı üslubunda inşa olunan, böyüklikli 990-a yaxın tikili idarə olunan saray kompleksi UNESCO-nun Bəşəriyyətin Məddi İrs Siyahısına daxil edilib. Azərbaycan parlamentinin nümayəndə heyəti İmperator sarayını gezib, kompleksin müxtəlif hissələri ilə tanış olub.

Müdafiə naziri: “Ordumuz düşmən təxribatının qarşısını almağa hər an hazır olmalıdır”

Iyunun 16-da Müdafiə Nazirliyində general-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərliyi və kollegiya üzvlərinin iştirakı ilə 2018-ci ilin qış tədris dövrünün yekunlarına dair geniş tərkibdə iclas keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZORTAC-a bildirilib ki, tədbirdə nazir müavinləri, qoşun növbələrinin komandanları, nazirliyin baş idarə, idarə, müsteqil xidmət və şöbə rəisləri, birləşmə komandirləri, xüsusi təyinatlı hərbi tehsil müəssisələrinin rəhbərləri və digər vəzifeli şəxslər iştirak ediblər. Əvvəlcə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin, Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövülüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad edilib. Kollegiya iclasında hesabat dövründə ordu quruculuğu sahəsində görülən işlər və əsas istiqamətlər üzrə yerine yetirilən tapşırıqlarla bağlı məruzə dinlənilib, son dövrlərdə həyata keçirilən islahatlar, qoşunların döyüş hazırlığının vəziyyəti və digər məsələlər müzakirə olunub.

Müdafiə naziri 2018-ci ilin qış tədris dövründə Azərbaycan Ordusunun hazırlanlığının nəticələri və yay tədris dövründə qarşida duran əsas vəzifələri diqqətə çatdırıb. Qeyd edilib ki, ordumuz düşmən təxribatının qarşısını almağa hər an hazır olmalıdır.

yi diqqət və qayğıni xüsusi qeyd edən nazir Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə son illər erzində qazanılan nailiyyətlərdən danışır.

General-polkovnik Z.Həsənov cari ilə görürlən tədbirləri təhlil edərək döyüş hazırlığı, şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji vəziyyəti, müdafiə sistemi və onun hərtərəflə teminatı məsələlərini, eləcə də düşmən istenilən təxribatının qarşısının alınması və ona layiqli zərbə endiriləsi məqsədilə 2018-ci ilin yay tədris dövründə qarşida duran əsas vəzifələri diqqətə çatdırıb. Qeyd edilib ki, ordumuz düşmən təxribatının qarşısını almağa hər an hazır olmalıdır.

Müdafiə nazir Silahlı Qüvvələrin 100 illiyi ilə əlaqədar keçiriləcək tədbirlərə hazırlıqla bağlı səlahiyyətli şəxslərə müvafiq tapşırıqlar verib. Sonda kollegiya iclasının qərar layihəsi müzakirə edilərək qəbul olunub.

Milli Qurtuluş Günü ilə əlaqədar Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi qulluqçularının "Zəfərə doğru" bayraq yürüşü olub

Azərbaycan sərhədçiləri 15 İyun - Milli Qurtuluş Günü 25-ci ildönümünü yüksək səviyyədə qeyd edirlər. Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) mətbuat mərkəzindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Xidmətin hərbi qulluqçuları "Zəfərə doğru" möhtəşəm bayraq yürüşü ilə dahi öndər Heydər Əliyevin xatirəsinə ehtiramlarını, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı altında xidmət etmək şərəfinin yaradığı qürur və iftixar hissərini nümayiş etdiriblər.

Tədbir Dövlət Sərhəd Xidmətinin Yevlax rayonunda yerləşən hərbi hissəsində dövlət himminin səslənməsi ilə başlayıb. Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi general-polkovnik Elçin Quliyev Azərbaycan xalqının Milli Qurtuluş Günü 25-ci ildönümü münasibətlə şəxsi heyəti təbrik edib. O, xalqın təkidi ilə hakimiyətə qayidian ulu öndər Heydər Əliyevin sarsılmaz iradəsi, əzmi və zəngin dövlətçilik təcrübəsi sayesində qısa zaman ərzində ölkədə sabitliyin bərpə edildiyini, tənəzzülün qarşısının alınaraq dövlətçiliyimizin qorunduğu, müstəqilliyimizin əbədiliyinin və dönməzliyinin təmin edildiyini vurğulayıb.

95 illik yubileyini qeyd etdiyimiz Ümummilli Liderin dövlət sərhədlərimizin qorunması, Azərbaycan sərhəd mühafizəsinin formallaşması və inkişafı istiqamətindəki xidmətləri, böyük dövlət xadiminin

müəyyənləşdirdiyi milli sərhəd strategiyasının Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev tərəfindən uğurla həyata keçirilməsi sayesində ölkəmizin sərhəd mühafizəsinin ən müasir təhləblər səviyyəsinə qaldırıldığı qeyd olunub.

Təntənəli düzülüşdən sonra 2 kilometr uzunluğunda olan dövlət bayrağımız başda DSX-nin rəhbər heyəti, generallar və zabitlər olmaqla 2000 nəfərdən çox sərhədçinin ciyinləri üzərində hərbi hissədən çıxarılaraq vətənpərvərlik mahnılarının sədaları və yerli sahələrin izdihamlı alqışları altında zəfər yürüşü keçirilib.

Yürüş iştirakçılarının önündə gedən Qarabağ atları üzərində sərhədçi süvarilərin böyük fəxrle başları üzərində ucaldıqları mütqəddəs dövlət bayrağımızın tədbirə cəlb olunmuş zirehli döyüş texnikalarının üzərində də dalğalanması, bayrağımızdakı sekkizgöşəli ulduzu tərənnüm edən 8 helikopterin qrup halında uçuşları tədbiri daha da möhtəşəm edib.

Yürüş iştirakçıları ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpası və Vətənimizin bütün sərhədlərinin dövlət bayraqı altında mühafizə altına alınması uğrunda savaşa sərhədçi hazırlığını nümayiş etdiriblər. Zəfər yürüşünün çoxsaylı gənclər və uşaqlar tərəfindən böyük coşqu ilə izlənilməsi, hərbi qulluqçularla temasda olmaları, fotosəkillər çəkdirmələri vətənpərvərlik ruhunda təşkil olmuş tədbirin təbiyəvi əhəmiyyətini də artırıb.

"Zəfərə doğru" sərhədçi yürüşü Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev rəhbərliyi ilə dövlətçiliyimizi qüdretləndirəcək və bütün sərhədlərimiz boyu üçrəngli bayrağımızı dalgalandıracıq böyük zəfərlərin təzahürü olub.

Nikol Paşinyan "küçə inqilabı" vasıtəsilə hakimiyyətə gələndə ermənilər çox sevinirdilər. Lakin daha ağıllı olanları bu prosesin mənfi nəticələr verə biləcəyini xatırladırdılar. İndi baş verənlər ehtiyatlı olmağı məsləhət görənlərin haqlı olduğunu təsdiqləyir. Hazırda Ermənistən bir sıra siyasətçiləri və ekspertləri erməni xalqının təhlükə qarşısında qaldığından və siyasilərin ağıllı davranışlarından bəhs edirlər. Onlar müəyyən çağırışlar edirlər. Hesab edirlər ki, cəmiyyət "kələm prinsipi" üzrə parçalanır. Bu proses təhlükəli miqyas alıb və situasiya tam nəzarətdən çıxa bilər. Həmin strada Dağlıq Qarabağdakı ermənilərin də etirazları ekspertlərin marağına səbəb olub. Bu prosesin nəticələri ilə bağlı təhlillər aparılır. Maraqlıdır ki, əksər ekspertlər ermənilərin artıq xilaskar kimi Azərbaycanı görməyə başladıqlarını ifadə edirlər. Bunun geosiyası nəticələri üzərində geniş dayanmağa ehtiyac görülür.

"Küçə demokratları": əsl kimlikləri aydınlaşdır

Nikol Paşinyanın "küçə demokratiyası"nın acı bəhrələrini artıq erməni xalqı dadır. Vəziyyət getdikcə bütün sahələrdə daha da kriminallaşır. Sahibkarlar ölkəni tərk edir, siyasi dairələr represiya məruz qalır ve hətta əsrlərəsiyasetle işçə olan kilsə ilə hakimiyət arasındadır. Ziddiyyət dərinleşir. Əvvəllər görünüməli səviyyədə sadə insanlar dini katolikosun istefasını tələb edirlər. General Manvel Qriqoryan isə Eçmədzində şlaqbə umlar quraşdırıb, hakimiyətə qarşı hərəkətə keçə biləcəyini bəyan edib. Cənubi N.Paşinyan M.Qriqoryanın mer olan oğlunu işdən çıxarmaq isteyir.

Bütövlükde erməni ekspertlər ölkədə siyasi represiyaların aparıldığını və bunun fonunda yeni inqilab dalğasının yarana biləcəyini proqnozlaşdırırlar. Getdikcə daha çox siyasetçi N.Paşinyanın hərəkətləndən narazılıq ifade edir. Yeni baş nazir yüksək vəzifeli məmurları işdən azad etməklə yanaşı, onları həbsə atmağı da planlaşdırır. Bu tendensiya Dağlıq Qarabağ ərazisində yaradılmış qondarma rejim ətrafında yeni oyunun başlaması kontekstində maraqlı məzmun kəsb edir.

Xankəndində iki klan arasında əsl müharibə başlayıb. Serj Sarkisyan N.Paşinyana məhz Qarabağda zərbə vurmaq istəyir. Orada oynacaq rejimin başında duran separatçı Bako Saakyanı vəzifədən çıxarmaq planı mövcuddur. Buna qarşılıq S.Sarkisyan tərəfdarları da hərəkətə keçiblər. Qarışdurma getdikcə gərginləşir. Son olaraq İrevandan göndərilən təhlükəsizlik əməkdaşları yerli camaatı döyüb və 15 nəfəri həbs edib.

Tez-tez təkrar olunan bu kimi hallar getdikcə daha geniş miqyas alır. Maraqlıdır ki, proses ermənilərin siyasi şüurunda müəyyən dəyişikliklər yaratmaqdadır. O sırada artıq Ermənistən cəmiyyətinin monolit siyasi mövqə tutduğunu demək çox çətindir. Ermənilər eyni məsələlərə fərqli münasibət göstərlər.

Məsələn, Azərbaycana müna-sibət tədricən dəyişir. Xüsusi Dağlıq Qarabağdakı ermənilər Azərbaycanı xilaskar kimi görməye başlayıblar. Onlar 20 ildən artıqdır ki, təzyiq və qorxu altında yaşadıqlarını açıq etiraf edirlər. Bu müd-dətdə Azərbaycanın düşmən obrazının yaradılması və Ermənistən rəhbərliyinin "biz olmasaq, türklər sizi məhv edəcək" kimi yalan fikir-

lər aşılması insanların psixikasına mənfi təsir edib. İndi ermənilər içə-

Rəsmi İrevanın siyasi ifası: ermənilər Azərbaycanı xilaskar görür

risinə bütün bunların sadəcə bir yalan və iftira olduğunu, əsl fəlakətin erməni şovinizmindən və ultraradikal düşüncə tərzindən qaynaqlandığını dərk edənlərin sayı gündən artır.

Həmin bağılılıqda bir neçə fikrə diqqət yetirək. Siyasi şərhçi Tevos Arşakyan çəkinmədən vurğulayır ki, Xankəndində ermənilərin üsyanına qalxmasının ən dərin səbəbi klanlararası müharibənin başlaması ilə əlaqəlidir. Konkret olaraq, Serj Sarkisyan və Robert Koçaryanın yaratdıqları "Qarabağ klanı" qorxu aparıcı formalaşdırır. Bu klan Ermənistanda fəaliyyət göstərir və Dağlıq Qarabağda öz riçaqları mövcuddur. İnsanlar yoxsulluq içərisində sürünlər, korrupsiya baş alıb gedir və herbi xunta rejimi, cinayətkar sehra komandirləri türk xofu yaradaraq ermənilərə zülm edirlər. Vəziyyət o dərəcədə dözləməzdər ki, sadə adamlar orada yaşıya bilmirlər. Narazılıq edənlər isə qondarma rejimin qoçuları tərəfindən cəzalandırılırlar.

Bütün bunların əsasında T.Arşakyan maraqlı nəticəyə gəlir. Erməni ekspert yazır: "İnsanlar rejimin indiye qədər yaratdığı "Azərbaycan qorxusu"nun da yalan olduğunu anlayır. Hərçənd, müharibə və qan üzərində hakimiyətə gələn "Qarabağ klanı" "Azərbaycan təhlükəsi"ni qabardaraq, insanları qorxu altında saxlayır. ... Zaman keçidikcə amansız rejimin Azərbaycandan daha təhlükəli olduğu ortaya çıxdı ... İndi ermənilər bilir ki, burada onlara rahat və firavan hayatı yalnız Azərbaycan bəşər edə bilər. İnsanlar Azərbaycanla sülhün ələ olunmasına çağırış edirlər. İndi buradakı ermənilər daha çox inanır ki, Qarabağ sabitliyi Nikol Paşinyan yox, İlham Əliyev getirə bilər".

Keçmiş keşfiyyatçı Vaan Badasyan isə "daha pis nəticələr"in ola biləcəyini gözləyir. Onun arqumentləri də T.Arşakyanın getirdiyi faktlara oxşardır. Maraqlıdır ki, bu erməni separatçısının çıxardığı nəticə Azərbaycanın xeyrinədir. V.Badasyan deyib ki, İrevan lazımı addımlar atmasa, insanlar üzünü Bakıya çəvire bilerlər: "Bəli, bu, Bakı ola bilər. Azərbaycan rəhbərliyinin Qarabağ siyasetində prioritet

istiqamətlərdən biri də oradakı ermənilərin Ermənistəndən üz çevirəməsin temin etmekdir. Çünkü Azərbaycan dəfələrlə Qarabağdakı ermənilərin öz vətəndəsi olduğunu və münaqışə həll olunandan sonra onların orada rahat şəkilde yaşaya biləcəyini deyir. Bu, ister-isteməz zülm altında yaşayanları cəlb edir".

Erməni sosioloq David Karabekyan daha konkret fikrə ifadə edir. Onun qənaətinə görə, Qarabağdakı ermənilər hansı yolla olursa-olsun, xilas olmaq istəyirlər. Bunu səbəbi kimi Xankəndindəki avtoritar qurumun insanlara böyük əziziyet verməsini göstərir. Hətta D.Karabekyanın görə, indi ermənilər xilaskarın Bakı, yaxud İrevan olmasına ele de fərqli görmürlər. Sosioq fikrine belə yekun vurur: "Azərbaycan Ordusu Xankəndiyə gəlsə və erməniləri mövcud rejimdən xilas etsə, hər kəs onlara təşkkür edəcək. Yəni, vəziyyət o həddə çatıb".

D.Karabekyanın rəsmi dairələrin dilə gətirmədiyi bir həqiqəti də aqıq deyib. O, Dağlıq Qarabağdakı qondarma rejimin İrevandan idarə olunduğunu və bu mənada Ermənistəndə "dqr" in əslində bir struktur təşkil etdiklərini yazıb. Yəni erməni sosioloq özü də bilmədən Dağlıq Qarabağın Ermənistən tərəfindən işgal edildiyini dilə gətirib. Ermənistəndən olan kükə inqilabının dalğası indi Xankəndindəki separatçı qurumu silkələyir.

Siyasi şərhçi S.Artsruni və politoloq A.Osipyan da oxşar fikir bildirirlər. A.Osipyan vurğulayır ki, Dağlıq Qarabağda ermənilər artıq bu vəziyyətdən beziblər. "Qarabağın Bako Saakyan və bir neçə general nezaret edib. Onlar 20 ildir insanları qarət edir, amansızlıq gösterir-lər".

Yanlış kurs: üç geosiyasi faktorun işığında

Ümumiyyətlə, bu cür mövqede olan erməni mütəxəssislərin sayı getdiğə artır. Ancaq yuxarıda vurğuladığımız fikirlər üçün ortaq olan bir səra məqamlar var ki, onların üzərində dayanmaq müəyyən geosiyasi həqiqətləri dərk etməye im-

kan verərdi.

Birincisi, Dağlıq Qarabağda vəziyyətin gərginleşməsini birbaşa Ermənistəndəki duruma bağlayırlar. Yəni kənardan hansıa qüvvənin Dağlıq Qarabağdakı ümumi səsial-siyasi və iqtisadi vəziyyətə təsir etməyi qənaəti vardır. Bu o deməkdir ki, ermənilər dolayı da olsa, "dqr" adlı bir qurumun olmadığıni etiraf edirlər. Bu qondarma qurum faktiki olaraq İrevandan təyin olunan separatçı-terrorçuların ya-ratlığı cəza rejimidir. Həmin cəza rejimi sadə ermənilərə zülm edir. Onlar Ermənistəndə mövcud olan klanlara sıx bağlıdır. Bəsəbdən Ermənistəndə rəhbərlerinin illerdən hay-küy salıldığı "erməni demokratik hərəkatı", "erməni azadlıq prosesi" kimi ibarələrin heç bir əsası yoxdur. Burada bir qrup mafiozun korporativ maraqları vardır.

İkinci, Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsi havadarlarının ciddi dəstəyi və yardımını ilə Ermənistən tərəfindən işğal edilib.

Erməni ekspertlər sinxron olaraq bu-nu dolayı sözlərlə ifadə edirlər. Çünkü onların təhlillərində daim Ermənistəndən göndərilən emissarların hərəkətləri vurğulanır. Və həmin emissarlar yerli əhaliyə zülm edirlər. Dağlıq Qarabağda yaşayan ermənilər onlardan xilas olmayı düşündürler.

Konkret desək, indi oradakı ermənilər Ermənistən işğalçı siyasetinin əlamətlərinin aradan qaldırılmasını tələb edirlər. Onlar şübhə etmirlər ki, bütün belələr İrevandan gəlir. Əger Ermənistən Azərbaycan torpaqlarını işğal etməsəyi, indi Dağlıq Qarabağ erməniləri də Bakıdan faydalana bilərlər. Onlar rı-fah və sabitlik içinde yaşayardılar. Deməli, ermənilərin qarşısında dəyanan ən böyük əngel Ermənistən işğalçılıq siyasetidir ki, bundan xilas olmaq gərəkdir. Başqa halda Dağlıq Qarabağdakı ermənilər normal həyat sürə bilməyəcəklər.

Üçüncüsü, artıq Dağlıq Qarabağda və hətta sadə vətəndəşlər anlayırlar ki, Azərbaycan dövləti böyük uğurlar qazanır. Bu, siyaseti, idarəetməni, iqtisadiyyatı, təhlükəsizliyi və sabitliyi əhatə edir. Onlar aldıqları informasiyalar vasitəsi-ə emin olurlar ki, rəsmi İrevan Azərbaycanla bağlı yalan şeylər

dənisişir və əsl tərəqqi Azərbaycanda baş verir. Məsələn, mötəber beynəlxalq tədbirlər Azərbaycanda keçirilir, dünyanın böyük dövlətləri Azərbaycanla bütün sahələrdə əməkdaşlıq edir, müxtəlif sahələrə aid müqavilələr imzalayırlar. Prezident seçkisindən sonra ABŞ, Böyük Britaniya, Almaniya, Fransa, Rusiya, İran, Türkiye kimi dövlətlərin başçıları ilham Əliyevi nəinki təbrik etdilər, hətta onunla ən yaxın və geniş əməkdaşlıq etməyə hazır olduğunu bəyan etdilər.

Prezident İlham Əliyev Türkiyəyə və Böyük Britaniyaya etdiyi səfərlərdən ciddi sazişlərlə qayıtdı. Fransa, Almaniya, ABŞ, İran və Rusiya Azərbaycan Prezidenti ilə bütün sahələrdə yeni müqavilələr imzalamağa maraqlı göstərdiklərini bəyan etdilər. Ayrıca Amerika Prezidenti Donald Trump daha geniş əlaqələrdən bəhs edən və Azərbaycanın xarici siyasetinə tam dəstəyini ifadə edən məktublar gönderdi.

Bütün bunlar "Cənub Qaz Dəhlizi"nin rəsmi açılışı fonunda olduqca təsiridən görünür. TANAP-a qarşı illərdir qarayaxma kampaniyası aparan Ermənistən rəhbərliyi indi onun işə başlamasının səbəbinə ermənilərə izah edə bilmir. Ermənilər özləri müşahidələri esasında belə qənaətə gelirlər: Azərbaycan inkişaf edir, dövlət kimi güclənir, Ermənistən isə forpost olaraq bir addım belə irəli gedə bilmir.

Ermənilər artıq illərdir rəsmi dairələrin hərbi qüdrətdən dəm vuran ibarələrinə və təhlükəsizliyin təmininə de inanırlar. Onların psixi durumuna ilk ağır zərbəni 2016-cı ildəki Aprel döyüşləri vurdu. Sade ermənilər gördülər ki, Azərbaycan Ordusu çox qısa zamanda Xankəndini azad edə bilər. Hətta İrevana belə daxil olar. Bu o deməkdir ki, ermənilərin təhlükəsizliyini Ermənistən təmin edə bilmez! Bu tezisin digər mənası ondan ibarətdir ki, Ermənistən rəhbərliyi kor siyaseti ilə ölkəni Rusyadan tam asılı vəziyyətə salıb. Moskva istədiyi vaxt erməniləri cəzalandırıb bilər. O, əlini çəkdiyi an, Azərbaycan əsgəri Xankəndidədir!

Rəsmi İrəvanın siyasi ifası: ermənilər Azərbaycanı xilaskar görülərlər

Əvvəli-Səh-6

Bunu son günler Naxçıvan istiqamətində baş verən hərbi əməliyyatlar da təsdiqlədi. N.Paşinyanın qulbeçələri Naxçıvana yaxın əraziyə gedib, ağıllarına gələni sayıqlamışdır. Hətta bir sırə şovinist erməni ekspertləri Naxçıvanı "azad etməkdən" dəm vurdular. Əslində isə nə baş verdi? Azərbaycan Ordusu qısamüddətli bir hərbi əməliyyatla Şərur rayonu istiqamətində 11 min hektar torpaq sahəsini və Günnüt kəndini işğalçılarından azad etdi, strateji əhəmiyyətli yüksəklikləri ələ keçirdi və indi İrəvan-Gorus-Laçın yoluna tam nəzarət edir. Azərbaycan Ordusu qədim türk diyarı olan Dərələyəzdəki Arpa kəndini də erməni işğalından əbədi xilas edib.

Reallıq budur və əhəmiyyətli odur ki, artıq ermənilərin özleri də onu etraf etməye məcburdurlar. Onlar aydın görürler ki, Ermənistanda ve onun havadarlarının populist və pafoslu bəyanatlarına baxmayaraq inkişaf eden Azərbaycan, geridə qalan, deqradasiyaya uğrayan isə Ermənistandır! Özlüyündə bütün bu möqamlar başqa bir mühüm geosiyasi nəticə çıxarmağa əsas verir.

İnformasiya müharibəsində yeni mərhələ: İlham Əliyev tam haqlıdır!

Biz rəsmi İrəvanın informasiya müharibəsində ciddi məglubiyyətə uğramışa qədər başlığındı nəzərdə tuturuq. Bu bağlılıqla Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin müqəddəs Ramazan ayı münasibətli keçirilən iftar mərasimində ifadə etdiyi bir sıra fikirlərə nəzər salaq. Dövlət başçısı vurğulayıb: "Mənim illər ərzində dediyim sözleri indi erməni xalqı deyir. Mən dönyanın en ali kursusundan - BMT kursusundan Ermənistandan əvvəlki kriminal rejimini ifşa etmişəm. Onları öz adları ilə çağırılmış. Onları Xocalı soyqırımında ittihad etmişəm, hərbi cinayətlərdə ittihad etmişəm. Ermənistandan əvvəlki hakimiyyətini qanıçən, kriminal, quldur rejim adlandırmışam. Bütün bunlar həqiqətdir. Mən həqiqəti demişəm, indi bu həqiqəti erməni xalqı deyir" (bax: Prezident İlham Əliyev müqəddəs Ramazan ayı münasibətli iftar mərasimində iştirak edib / AZERTAC, 6 iyun 2018).

Bəli, Prezident İlham Əliyev həle 15 il bundan önce informasiya sahə-

sində hücumu keçməyin zəruriliyini vurğuladı və onu bir vacib vəzifə kimi Azərbaycanın qarşısında qoysdu. Öləke rəhbəri bu istiqamətdə çox ciddi və geniş fealiyyət göstərdi. İlham Əliyev tutarlı arqumentlərə Ermənistən işğalçılığını və hərbi xunta rejiminin əsl simasını dünyaya anlatdı. Bu feal siyasetin nəticəsini indi həm Azərbaycan, həm də Ermənistən görməkdədir. Yəni Azərbaycan xalqı dövlət başçısının səmərəli və uğurlu fealiyyəti ilə fərqli edir, erməni xalqı isə öz hakimiyyətinin real simasının nədən ibarət olduğunu açıq deyir!

Dövlət başçısı fikirlərini inkişaf etdirək erməni xalqının bir həqiqəti də dərk etməyə başladığını bəyan edib. İlham Əliyev ifadə edib: "Mən dəfələrə demişdim ki, Ermənistanda iqtisadi böhran, demografik böhran yaşanır, ölkə boşalır, her il on minlərlə insan o ölkəni həmisişlik tərk edir, Ermənistanda inkişaf üçün heç bir perspektiv yoxdur. Demişəm ki, Azərbaycan Ermənistəni dalana çevirib, iqtisadi, siyasi, nəqliyyat dalaşına çevirib. Nəyə görə? Ona görə ki, Ermənistən torpaqlarımızı işğal edib" (bax: əvvəlki mənbəyə).

İndi erməni mütəxəssisləri Ermənistən iqtisadi iflasa uğradığını konkret faktlarla sübut edirlər. N.Paşinyan kimi "küçə siyasetçisi"nin hakimiyyətə gələ bilməsi də bu faktla sıx bağlıdır. Bu o deməkdir ki, Ermənistən iqtisadi siyasi mübarizə mədəniyyəti keçən əsrin 90-ci illərinin əvvəllerindəki səviyyədən yüksələ bilməyib. Hələ də Ermənistənda ədaləti, siyasi və iqtisadi tərəqqini, təhlükəsizliyi qanunları, sivil inkişaf programlarını həyata keçirməklə deyil, kücədən olan təzyiqlə həll etməyin mümkünüyünə inanırlar.

Hər hansı bir ölkənin siyasi səviyyəsi baxımından bu, ciddi faktdır. Çünkü dönyanın heç bir demokratik ölkəsində küçədən təzyiqlə inkişaf baş vermir. Cəmiyyətin təfəkküründə inkişaf paradigməsinin reallaşması yalnız islahatlar, qanunun alılıyinin təmin edilməsi, səmərəli layihələrin həyata keçirilmesi vasitəsilə olur. N.Paşinyan hadisəsi isə göstərdi ki, Ermənistən cəmiyyət zorakı küçə təzyiqləri yolu ilə zülmdən xilas olmağın mümkünüyünə inanmaqdadır. Bu proses indi də davam edir. Lakin erməni xalqının özü-öz radikallığının girovuna çevrilib. Orada boğulur.

Bunlarla yanaşı, həmin proses bizim üçün daha əhəmiyyətli olan bir reallığı da ortaya qoyur. Bu aspektde

Prezident İlham Əliyev lakonik şəkildə aşağıdakı fikri ifade edib: "İndi bütün bunları erməni xalqı deyib və deyir. Bu, bir daha onu göstərir ki, bu münaqişəde Azərbaycan öz istədiyinə nail olaçaq, həqiqəti, ədaləti bərpə edəcək. Ümid edirəm ki, Ermənistən yeni rəhbərliyi əvvəlki hakimiyyətin sehvlerini təkrarlamayacaq və münaqişənin tezliklə həll olunması üçün ciddi işlər görücək və imitasiya namine yox, real danışqlar prosesinə start veriləcək" (bax: əvvəlki mənbəyə).

İlham Əliyev vurğulayıb ki, son nəticədə Qafqaza sülh gələ bilər. Azərbaycan da bunu istəyir. Çünkü buna onun haqqı var. Rəsmi Bakı ümidi edir ki, münaqişə danışqlar yolu ilə həll oluna bilər (bax: əvvəlki mənbəyə). Azərbaycan Prezidentinin bu fikirləri bezi dairələrin bir yanlışlığını da üzə çıxarmış olur. Ele hesab edildi ki, Azərbaycan Ermənistən yaranmış vəziyyətdən istifadə edib, hərbi əməliyyatlara başlayacaq.

Təbii, nə qədər ki, torpaqlarımız işğal altındadır, bunu istənilən zaman gözləmək lazımdır. Ancaq Azərbaycan rəhbəri qlobal geosiyasi vəziyyəti də nəzərə alaraq, yene də sülh yoluna üstünlük verdiyini bəyan edib. Azərbaycan dövləti mahiyyətə sülhəverdir, ancaq özünün ərazi bütövlüyündən də heç zaman intima etməyəcək. Azərbaycan ərazisində ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına icazə verilməyəcək. Ermənilər danışqlar yolu ilə işğal etdikləri ərazilərdən çıxmasalar, Azərbaycan Ordusu öz vəzifəsini yerinə yetirəcək.

Bunların fonunda Ermənistən xərici işlər nazirinin Moskvadan əlibəş geri qayıtması tam gözənlənilən idi. Ona Kremlədə açıq anladılar ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ince məsələdir və Azərbaycanın maraqları gözlemlənilərdir. Qarabağdakı qondarma rejimin danışqlarda tərəf kimi iştirakı istisnadır. ATƏT-in Minsk qrupunun vəsítəciliğinə deyidir. Əgər hansı dəyişiklik olsa, onda Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı və erməni icmaları eyni statusla iştirak edə bilərlər.

Deməli, Nikol Paşinyan hökumətinin Dağlıq Qarabağ siyaseti reallığa söykənmir. Bu da onun Serj Sarkisyanın səhvini təkrar etdiyini göstərir. Radikal, birtərəflı və qeyri-obyektiv siyasetlə nəyəse nail olmaq mümkün deyildir. Prezident İlham Əliyev bütün burlara görə, Ermənistəndəki yeni hakimiyyəti əvvəlki erməni rəhbərlərinin səhvini təkrarlamamağa dəvət edib. Əks halda, ziyan çəkən erməni tərəfi olacaq.

Deyilənlərdən belə qənaətə gəlmək olar ki, Ermənistən rəhbərliyinin münaqişənin həlli məqsədilə aparılan danışqlarda qeyri-konstruktiv mövqə tutması artıq erməni cəmiyyətində nəzərlərini artırır. Rəsmi İrəvan daxili mühitdəki gərginliklərə yanaşı, qlobal geosiyasi səhnədə baş verən proseslərin təbii məntiqinə qarşı getmək nəticəsində meydana çıxan mürəkkəbliliklər də üz-üzədir. Onun bu vəziyyətdən necə çıxacağı yalnız özündən asılıdır. Rasional və ədalətli mövqə tutma-salar, böyük problemlərə qarşı-qarşıya qalacaqlar!

Newtimes.az

"Beynəlxalq ictimaiyyət hər bir millətin təhlükəsiz yaşamasına şərait yaratmalıdır"

"Beynəlxalq ictimaiyyət hər bir insan, xalq, millet üçün təhlükəsiz yaşamağa şərait yaratmalıdır və hər insan, millət bundan bərələməlidir. Bizim bundan başqa yolumuz qalmayıb". SIA-nın məlumatına görə, bu

Bahar Muradova "Hüquq bərabərliyinin təmin olunmasına və təşviqində milli insan hüquqları təsisişlərinin rolü" mövzusunda keçirilən Ombudsmanların XV Bakı Beynəlxalq Konfransında çıxışı zamanı deyib.

Onun sözlərinə görə, 18 iyun bütün ölkələrdə İnsan Hüquqları Günü kimi qeyd edilir: "Lakin çox təessüf ki, insan hüquq və bərabərliyinin təmin olunmasını nəzərdə tutan beynəlxalq sənədin nəzərdə tutduğu müddələri yerinə yetirmələri olan ayrı-ayrı təşkilatlar, beynəlxalq ictimaiyyət bu müddələri yerine yetirmir. Çox təessüf ki ki, biz getdikcə belə hallarla daha çox qarşılaşırıq. Bu gün dünyada milyonlarla qaçqınlar bu günü qeyd etməyə məcbur olurlar. Bu gün qeyd olunmasının vacibli beynəlxalq təşkilatlara bir daha onu göstər ki, insanlar öz ölkələrində, yaxud da sərbəst şəkildə seçikləri ölkələrdə heç bir dini, irqi fərqli qoyulmadan öz hüquqlarını reallaşdırıbilməli, bir ölkədə qəbul olunmuş qaydalar digər ölkədə keçərlə olmalıdır".

Zakir Həsənov: "Azərbaycan Ordusu Laçına gedən yola nəzarət edir"

Naxçıvanda çox uğurlu hərbi əməliyyat keçirilib.

AZERTAC xəber verir ki, bu barədə müdafiə naziri Zakir Həsənov iyunun 20-də keçirildiyi mətbuat konfransında deyib. Nazir bildirib: "Neytral torpaq anlayışı yoxdur. Sahibsiz torpaq da yoxdur. Bu ərazilər bizim torpaqlarımızdır. Ordu-muzun uğurlu əməliyyatı nəticəsində 11 min hektar ərazi işğaldan azad edildi. Bildirmək istəyirəm ki, Laçına gedən yola artıq ordumuz nəzarət edir. Bu, bizim növbəti uğurumuzdur".

"Son 15 ildə əmək pensiyasının orta aylıq məbləği 11,3 dəfə artıb"

"Əsası Ulu öndə Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan hərbi Prezident İlham Əliyev tərəfindən həyata keçirilən uğurlu sosial siyaset əhalinin sosial həyatının yüksəlməsinə şərait yaradır". SIA-nın xəberinə görə, bunu Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini Natig Məmmədov Bakıda Ombudsmanların XV Bakı Beynəlxalq Konfransında çıxış edərkən deyib. O bildirib ki, hazırda Azərbaycanda əmək və məşğulluq, sosial müdafiə hər bir cəmiyyət üzvü üçün bərabər imkan yaratmaqla yanaşı, onların rifahının yaxşılaşdırılmasında mühüm rəla malikdir: "Cənubi Qafqazda iqtisadi qüdrətini görə seçilən Azərbaycanda yoxsulluq səviyyəsi 5 faizə enib. Bu da qlobal yoxsulluq səviyyəsindən 3 dəfə azdır. Sosial rifahın yaxşılaşması, yoxsulluğun səviyyəsinin azalması həssas təbəqədən olan insanların yaşayışına təsirsiz ötüşməyib. Respublikanın regionlarının və iqtisadiyyatın təmin edilməsi məqsədilə əmək tutumu yenidən iş yerlərinin yaradılması, işsizliyin azaldılması əmək bazlarının inkişafı əsas məqsədlərdən biridir. Bütün bunlar nəticə etibarı ilə vətəndaşların sosial rifah halının yaxşılaşdırılmasına təsirib çıxarır".

Nazir müavini söyləyib ki, sosial müavinətlər, pensiya sistemi ilə bağlı da ölkəmizdə son illər ciddi islahatlar həyata keçirilib: "Aztəminatlı ailələr üçün ünvanlı sosial yardım mühüm rəla malikdir. Həyata keçirilən sosial müdafiə tədbirləri nəticəsində 2003-cü ilə müqayisədə 2018-ci ilin yanvarın 1-dək əmək pensiyasının orta aylıq məbləği 11,3 dəfə artıb, bu dövrə əmək pensiyasının maliyyələşməsinə ayrılan vəsait 17 dəfə artıb. Öləke başçısının sərəncamına əsasən 2017-ci ildə əmək pensiyası 5,7 faiz artıb". N.Məmmədov söyləyib ki, son illər sosial xidmət sahəsində xeyli irəliyiş əldə edilib: "Burada Heydər Əliyev Fondu həyata keçirdiyi işləri xüsusi vurğulamaq lazımdır. Fondu təşəbbüsü ilə ölkənin müxtəlif yerlərində uşaqların sosial reabilitasiyası mərkəzləri yaradılıb. Hər iki valideynini itirmiş gənclərin mənzillər təmin olunması istiqamətində mühüm işlər görülüb. Onların evlə təminini məqsədilə nazirliyin tabeliyində mərkəz yaradılıb. 120-150 mənzilli bina istifadəyə verilib".

Mariya Zaxarova: Rusiya Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə töhfə vermək üçün əlindən gələni edəcək

Rusiya Ermənistən-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması konstruktiv töhfə vermək üçün əlinən geləni edəcək. Bunu Rusiya Xəciyiş İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Mariya Zaxarova bu gün keçirdiyi mətbuat konfransında deyib. /Trend/

M.Zaxarova qeyd edib: "Birincisi, Rusiya ATƏT-in Minsk qrupunun iştirakçısı kimi öz roluna sadıqdır, ikinci isə mövcud böhranın nizamlanmasına töhfə vermek üçün ondan asılı olan her şeyi edəcək. Bu bizim ənənəvi mövqeyimizdir. Bizim üçün bu, çox ciddi məsələdir.

21 iyun 2018-ci il

"Naxçıvan İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı-2018"ın açılışı olub

İyunun 20-də Naxçıvan Dövlət Musiqili Dram Teatrında "Naxçıvan İsləm Mədəniyyətinin Paytaxtı-2018"ın açılış tədbiri keçirilib. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, İsləm Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının (ISESCO) Baş direktoru Əbdüləziz Osman əl-Tuveyceri, Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev, Əlcəzairin mədəniyyət naziri Əzzədin Mihobi, Qvineya Respublikasının mədəniyyət, idman və tarixi-mədəni irs naziri Sanosi Bantama Sou, İndo-neziya Respublikasının təhsil və mədəniyyət naziri Muhacir Əfəndi, Tacikistan Respublikasının mədəniyyət naziri Şəmsəddin Sodibek, Özbəkistanın mədəniyyət naziri Bəxtiyar Seyfullayev, Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatının baş katibi Düsen Kaseinov, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti Akif Əlizadə və digər qonaqlar ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin abidəsinə ziyarət edərək gül dəstələri qoyub, Ulu Öndərin xatırısinə ehtiramlarını bildiriblər.

Daha sonra tədbir iştirakçıları Heydər Əliyev muzeyinə gələrək dahi şəxsiyyətin həyatı, siyasi və dövlətçilik fəaliyyəti ilə bağlı eksponatlara baxıblar. Tədbir başlanmadan əvvəl teatrın foyesində fotoqraf Hüseyn Bağırovun "Mənim Naxçıvanım" fotosərgisine baxış olub. Naxçıvanın bütün gözəlliklərini, özünəməxsus təbiətini və müasir inkişafını nümayiş etdirən fotolar maraqla qarşılanıb.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vəsif Talıbov Haçadağın fotosəkləni İsləm Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının Baş direktoru Əbdüləziz Osman əl-Tuveyceri, Batabatın fotosəkləni isə Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatının baş katibi Düsen Kaseinova hədiyyə edib.

"Qurani-Kərim"in tilavəti ilə başlayan tədbirdə Naxçıvan Dövlət Televiziyanın hazırladığı "İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı Naxçıvan" televiziya filminə baxış olub.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri, Naxçıvan şəhərinin 2018-ci il üçün İsləm Mədəniyyətinin paytaxtı elan edilməsi ilə əlaqədar yaradılmış Təşkilat Komitəsinin sədri Vəsif Talıbov Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının paytaxtı Naxçıvan şəhərində əlamətdar tarixi günlərin yaşandığını bildirərək tədbir iştirakçılarını salamlayıb və deyib: İsləm Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv dövlətlərin mədəniyyət nazirlərinin 2009-cu ilin oktyabr ayında Bakı şəhərində keçirilmiş altıncı konfransında Naxçıvan şəhəri 2018-ci il üçün İsləm Mədəniyyətinin Paytaxtı elan olunmuşdur.

Ali Məclisin Sədri Naxçıvan şəhərinin 2018-ci il üçün İsləm Mədəniyyətinin Paytaxtı seçilməsi təşəbbüsünə və dəvəti qəbul edib açılış tədbirində iştiraka görə qonaqlara təşəkkürünü bildirib və qeyd edib ki, İsləm ölkələri ilə əməkdaşlığı xüsusi diqqət yetirən ümummilli liderimiz Heydər Əliyev deyirdi: "İslam dini sülh, qardaşlıq və əməkdaşlıq dinidir... Bu, tarixboyu Azərbaycanda öz əməli ifadəsinə tapmışdır." Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev də dini-mənəvi dəyərlərimizin yaşadılmasına xüsusi diqqət yetirir və dünyaya dövlət-din münasibətlərinin tənzimlənməsi modelini təqdim edir. Ölkəmizdə mövcud olan dini dözümlülük və tolerantlıq, multikultural dəyərlər nümunə kimi götürülür.

Bələ bir şəraitdə Naxçıvanın İsləm Mədəniyyətinin Paytaxtı seçilməsi barədə qə-

kəzlərindən birinə çevrilmişdi. On beşinci əsrə tərtib edilmiş "Dünyanın İsləm tarixi xəritəsi"nde Naxçıvanın adı qeyd edilib və yazılıb: "Naxçıvan İsləmin ən güclü dayaqlarından biridir... Naxçıvan yaşayış məntəqəsi Allaha yaxınlığı ilə Azərbaycan üçün möcüzədir". On sekizinci əsrə Naxçıvan xanlığı dövründə bu torpaqda İsləm dəyərləri yaşadılıb, tarixi-medəni irs davam və inkişaf etdirilib. Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan sonra isə Naxçıvan Muxtar Respublikasında İsləm dəyərlərinə yeni yanaşmanın - elmi baxışın əsası qoyulub, türk-isləm mədəniyyəti abidələri tədqiq olunub, Naxçıvan İsləm mədəniyyətin əsas inkişaf mərkəzi kimi bir daha öz təsdiqini tapıb.

Ali Məclisin Sədri bir daha iştiraklarına görə qonaqlara təşəkkürünü bildirib, "İsləm Mədəniyyətinin Paytaxtı Naxçıvan - 2018" tədbirlərini açıq elan edib.

İslam Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşki-

cilik, sülh və emin-amanlıq olan yerde inkişaf etmiş, böyük yaradıcı gücü malik olmuşdur. Naxçıvanda türk-isləm mədəniyyəti on ikinci əsrə - Azərbaycan Atabəyler dövləti zamanında özünün intibah mərhələsinə çatmışdır. Bu dövrdə yaşayıb-yaranan memar Əcəmi Əbübəkər oğlu Naxçıvanının sənəti nəinki Azərbaycan, ümumiyyətdə Yaxın Şərq və İsləm memarlığında yeni bir məktəbin əsasını qoymuşdur.

Qeyd olunub ki, Naxçıvan artıq orta əsrlərdə İsləm mədəniyyətinin əsas mə-

latının Baş direktoru Əbdüləziz Osman əl-Tuveyceri çıxış edərək deyib: Bu möhtəşəm tədbirdə sizinle olmaqdən böyük məmənəyyət hissi duyuruq. Naxçıvan 2018-ci il üçün İsləm Mədəniyyətinin Paytaxtı seçilmişdir. İlk növbədə mən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə minnətdarlığı bildirmək istərdim. O öz ölkəsinə və eyni zamanda, İsləm təşəbbüslerinə böyük dəstək verir. Həmçinin səmimi qəlbən və ürəkdən minnətdarlıq hissi ilə Naxçıvan Muxtar

"Naxçıvan İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı-2018"ın açılışı olub

Respublikasının Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbova da çox sağ ol demək istərdim. Bu cür mükəmməl təşkilatlılıq, təbii ki, danılmazdır.

İslam Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilati tərəfindən həyata keçirilən bu program üzv dövlətlərin də birlikdə koordinasiyası çərçivəsində icra edilir və ən önməli mədəni layihələri, sivilizasiya və bəşəri dəyərlərin İslama bağlılığını nümayiş etdirir. Bu paytaxtların seçilməsi dini fəlsəfə çərçivəsində həyata keçirilir. Burada konkret xüsusi bir ölkə meyarları vardır. Seçilən paytaxt zəngin tarixə sahib olmalıdır, mədəni baxımından və eyni zamanda, islam mədəniyyətinə və bəşəri dəyərlərinə, insanı dəyərlərə töhfə verməlidir. Bu gün bəşəriyyətin fərdi çağırışlarla üzleşməsinin şahidi olur. Ona görə de bəzi mədəni və bəşəriyyətə bağlı xüsusi proqramlar icra olunur. Bu proqram da tarixi yaddaşı bir növ din vasitəsilə insanlara qaytarmağa çalış-

şır. Yeni keçmiş və hazırkı dövrü bir-birinə bağlamaq cəhdidir. Belelikle, burada məqsəd cəmiyyətdə xüsusi mexanizmlər vasitəsilə yaradıcılıq, elm və digər sahələrə əlavə töhfə verməkdən ibarətdir. ISESCO ümumdünya sülh, harmoniya, intellektual yaradıcılıq, eyni zamanda, elm və araşdırımlar vasitəsilə bu işə töhfə verir. Həyata keçirilən proqramlar fərqli və çəsidi olur. İl ərzində ISESCO tərəfindən qeyd olunan proqramlar çərçivəsində müxtəlif tədbirlər keçiriləcək, ekstremizmə və

islamafobiyyaya qarşı mübarizə aparılacaqdır.

Men ilk dəfədir Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasına gəlirəm. Naxçıvanı keş etdikcə bele bir qənaətə gelirəm ki, bura cənnətdir. İslam tarixinin bir parçası olan Naxçıvan İslamin olduğu kimi təbliğine öz töhfəsini verir. Azərbaycanın bu gözəl guşəsində olmağımızdan məmənunluq duyuruq. Buradan bütün dünyaya çatdırmaq istəyirik ki, İslamin terrorizmle eyniləşdirilməsi qəbul edilməzdir. Fürsətdən is-

tifade edərək bildiririk ki, bılıkli, bacarıqlı və konstruktiv yanaşma vasitəsilə insanlara İslamin gerçek üzünü və gözəlliğini göstərəcəyik.

Açılış tədbirində çıxış edən Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət naziri, Naxçıvan şəhərinin 2018-ci il üçün İslam mədəniyyətinin paytaxtı elan edilməsi ilə əlaqədar yaradılmış Təşkilat Komitəsi sədrinin müavini Əbülfəs Qarayev deyib: Bu gün tarixi bir hadisənin - Naxçıvanın 2018-ci il üçün İslam Mədəniyyəti Paytaxtı elan edilməsinin işığına toplaşmışıq. Naxçıvan bu coğrafiyanın ən müqəddəs torpağıdır və onun mədəniyyəti, tarixi Azərbaycan xalqının qədim sivilizasiyasının başlıqlarından biri olduğunu nümayiş etdirir. Tarixən Yaxın və Orta Şərqiñ əzəmetli şəhərlərdən biri kimi Naxçıvan bütün böyük keçmiş ərzində İslam mədəniyyətinin çoxəsrlilik nailiyyyətlərinin layiqince qorunub yaşadılmasında özünəməxsus rol oynamışdır. Bu

işler görülmüşdür.

Naxçıvan həm tarixi-mədəni abidələri, həm müasir inkişafı, həm də müdrik və ziyalı insanları ilə tanınır. Lakin bu torpaq Azərbaycan xalqı üçün, böyük islam dünyası üçün təkcə abidələri ilə deyil, eyni zamanda, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin vətəni kimi doğma və ezdirdir.

Təbii ki, islam mədəniyyətindən və tarixində danışarken biz İslam Elm, Təhsil, Mədəniyyət Təşkilatının rolunu xüsusi qeyd etməliyik. Azərbaycan Respublikası 1991-ci ildən ISESCO-nun üzvüdür. 1991-ci ildə qurulmuş və bu münasibətlə cənab Prezidentin müdrik siyaseti, ölkəmizin 1-ci Vitse-prezidenti, respublikamızın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın 2006-ci il 24 noyabr tarixində ISESCO-nun xoşməramlı sefiri adına layiq görülməsi ilə uğurlu inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Bu təşkilatın dəstəyi ilə ölkəmizdə son 10 ildə islam ölkələrinin mədəniyyət, təhsil, ailə və qadın məsələləri üzrə nazirlər konfransları, ISESCO-nun baş konfransı və icraiyyə şurası, həmçinin cənab Prezidentin təşəbbüsü olan Bakı Prosesi və Ümumdünya Mədəniyyətlərərəsi Dialoq Forumları, İslam Həmrəylik Oyunları keçirilmişdir. Həmçinin son üç ildə ölkəmiz ISESCO-nun baş konfransına sədrlik edir. Bu amillər cənab Prezident tərəfindən 2016-ci ildə Azərbaycan Respublikasının ISESCO üzrə Milli Konfransının yaradılmasına dair xüsusi Sərəncam imzalanmasına, eyni zamanda, İslam dünyası ilə derin və sıx əlaqələrin olması 2017-ci ilin isə İslam Həmrəylik İli elan edilməsinə töhfə vermişdir. Bu faktlar bir daha sübut edir ki, Azərbaycan uzun əsrlərdən bəri İslam sivilizasiyasının əsas mərkəzlərindən biri olmuşdur. O, İslam dininin yayılmasında və eyni zamanda, Müsəlman İntibahının bərqərar olunmasında mühüm rol oynamışdır. Bütün bunlar Azərbaycan ərazisində ilk vaxtlardan İslam dininin maddi və qeyri-maddi irlərinin formalaşmasına zəmin yaratmışdır. Dinlə bağlı sərt qadağaların mövcud olduğu sovet dövründə Azərbaycanda cəmi 17 məscid fəaliyyət göstərdiyi halda, hazırda onların sayı 2000-i ötüb keçmişdir. Həmin məscidlərin 300-dən çoxu tarixi-mədəni abidə kimi qorunur. Həm Naxçıvan, həm də Azərbaycanın digər bölgələrində müsəlman şəhər və sünniləri arasında heç bir dini və mədəni ziddiyyət mövcud deyildir və bu birgəyasa mədəniyyəti dünya üçün bir nümunədir. Naxçıvanda bu sahədə mövcud olan çoxəsrlilik tolerant mühit onun islam mədəniyyəti paytaxtları arasında xüsusi yerini müəyyən edir. Bütün bunlara görə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbovun minnətdarlıq edir. Sonda Naxçıvan Dövlət Filarmoniyasının konserti olub.

"Naxçıvan İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı-2018"ın açılış tədbiri "Naxçıvan İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı-2018"ın rəsmi internet səhifəsi olan imp.nakhchivan.az saytında, Naxçıvan Dövlət Televiziyasında və "Nuhçican" İnformasiya Agentliyinin nuhcixan.az saytında canlı yayımlanıb.

Həmin gün "Araz" Dövlət Qəbul Evində Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri adından "Naxçıvan İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı-2018"ın açılış tədbirində iştirak üçün Naxçıvana gəlmiş qonaqların şərefinə rəsmi ziyafət verilib.

* * *

Yeni Azərbaycan Partiyası təkcə ölkənin deyil, regionun aparıcı siyasi təşkilatıdır

Yeni Azərbaycan Partiyası Gəncə şəhər təşkilatının sədri, millət vəkili Nəqif Həmzəyev erazi ilk partiya təşkilatı sədrleri ilə görüş keçirib. Görüşdə çıxış eden YAP Gəncə şəhər təşkilatının sədri, millət vəkili bildirib ki, Yeni Azərbaycan Partiyası təkcə ölkənin deyil, regionun aparıcı siyasi təşkilatıdır. Eyni

zamanda, ölkədə keçirilən bütün seçki proseslərində həkim partyanın qələbəsinin onun yenilikçi siyasi təşkilat olması ilə əlaqələndirən N.Həmzəyev bununla yanaşı, partyanın siyasi kursunun əsas aspektlərindən, YAP Gəncə şəhər təşkilatının qarşısında duran vəzifələrində danişib.

N.Həmzəyev partiya fəal-

lərinin her bir uğurunda, xüsusilə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tövsiye və tapşırıqlarının mühüm rolü olduğunu qeyd edib.

Tədbirdə ərazi ilk partiya təşkilatları sədrlerinə fəaliyyətlərini işin günün tələbləri səviyyəsində qurulmasını, ərazi ilk partiya təşkilatlarında maarifləndirici təbligat tədbir-

lərinin gücləndirilməsini, gənc nəslə sağlam həyat tərzi aşılamaq üçün maarifləndirici tədbirlərin keçirilməsi tövsiye edilib.

Geniş diskussiya şəraitində keçən tədbirdə ərazi ilk partiya təşkilatlarında görülən işlər və qarşıda duran məsələlər müzakirə edilib.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Dövlət Sərhəd Xidmətində Milli Qurtuluş Günü 25 illiyi münasibətilə silsilə tədbirlər keçirilib

Dövlət Sərhəd Xidmətinin bütün herbi hissə və bölmelərində 15 iyun - Milli Qurtuluş Günü 25 illik yubileyi münasibətilə silsilə tədbirlər keçirilib.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin mətbuat mərkəzindən verilən məlumatata istinadən, keçirilən silsilə bayram tədbirlərinin davamı olaraq "Sərhədçi" idman Olimpiya Mərkəzində xalqımızın Milli Qurtuluş Günü 25 illik yubileyine həsr olunmuş və idmanın müxtəlif növləri üzrə sərhədçilərdən ibarət yüksək komandanın ustalarının nümunəvi çıxışları nümayiş olunub. Azərbaycan Dövlət Himminin ifası ilə başlayan idman tədbirinin açılış mərasimində çıxış edənlər müstəqil, müsəvir Azərbaycan dövlətinin banisi, Dövlət Sərhəd Xidmətinin yaradıcısı Ulu

Önder Heydər Əliyevin xalqımız qarşısındaki misilsiz xidmətlərindən söz açaraq, məhz bu dahi Şəxsiyyətin müdrikliyi və qətiyyəti sayəsində ölkəmizdə vətəndaş qarşıdurmasına son qoyulması, Azərbaycanın dövlət məstəqiliyinin qorunub-sax-

lanılmasını böyük minnədarlıq hissi ilə qeyd ediblər.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı Cənab İlham Əliyevin diqqəti və qayğısı, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Meh-

riban xanım Əliyevanın yüksək təşkilatlılığı ilə ölkəmizdə keçirilən beynəlxalq idman yarışlarının Azərbaycan dövlətinin gücünü, iqtisadi qüdrətini, möhtəşəm yarışları keçirmək bacarığını, qazanılan qələbələrin isə ölkəmizdə idmana və idmançılarla göstərilən yüksək dövlət qayığının bariz nümunəsi olması xüsusi olaraq vurgulanıb.

Sərhədçi idmançılarımızın cüdo, karate, boks, tekvando, gimnasitika və s. idman növü üzrə nümunəvi çıxışları tədbirdə iştirak edən tamaşaçıları tərəfindən böyük maraqla izlenilib.

Tədbirin sonunda Dövlət Sərhəd Xidmətinin Zabitlər Evinin rəqs kollektivi və incəsənət ustaları konsert proqramı ilə çıxış ediblər.

ZÜMRÜD

"Nar"-dan Naxçıvan üçün xüsusi təklif

Nar operatoru Naxçıvan üçün xüsusi təkliflə çıxış edib. Artıq "Turbo L" paketi

dür. Paketi aktivləşdirən abunəçi 1,5 GB interneti 3 AZN-ə əldə edir. "Turbo L" paketini 11-15 iyun tarixləri arasında sıfırıq edən bütün abunəçilər bu endirimdən yararlanıb. Paketin istifadə müddəti 30 gündür. İstifadə müddəti bitdikdən sonra paket standart şərtlərlə avtomatik olaraq aktivləşir.

Kampaniyaya qoşulmaq üçün *777#04#YES yığmaq və ya +L yəzib 777 nömrəsinə göndərmək lazımdır. Bonusları yoxlamaq üçün isə *777#20#YES yığmaq kifayətdir. Bu təklif yalnız müvafiq SMS bildirişini alan

"Nar" abunəçilərinə şəmil olunur. Kampaniya haqqında daha ətraflı məlumatı aşağıdakı kecid vasitəsilə əldə etmək olar: <https://www.nar.az/turbo-l-nakhchivan>

"Azerfon" şirkəti ("Nar" ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. "Nar" ticarət nişanı Azərbaycanın zengin mədəni və tarixi ərsinin çağdaş həyatla bağlılığının rəmzi olaraq seçilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib.

*Əli Kərimlinin
Günnüt qorxusu*

RÖVŞƏN
rovsen.rasulov@mail.ru

Azərbaycan Ordusunun istər Qarabağ cəbhəsində, istərsə də Naxçıvanda ard-arda qazandığı zəfərləri AXCP sədri Əli Kərimli məyus edib. Bu baxımdan, şanlı Silahlı Qüvvələrimizin qələbə yürüşlərindən "mütəssir olduğunu" gizlətməyən Ə.Kərimli, xüsusilə, Naxçıvanın Günnüt kəndinin erməni işgalindən azad edilməsi istiqamətində ermənilərin maraqlarına xas olan fikirlərini ictimailəşdirməkdədir. Onu da xatırlatmaq yerinə düşərdi ki, hələ 2 il önce, aprel qələbəmiz əldə edilərkən, Ə.Kərimlinin Ordumuzun uğurlarına çırkab atması erməni mediasında geniş şəkillədə işıqlandırılmışdı.

Maraqlı da budur ki, Müdafiə Nazirliyi əldə edilən uğurları bütün faktlarla ictimaiyyətin nəzərinə çatdırır, AXCP sədri isə bu faktları ermənilərin xeyrinə yalanlamağa cəhdər görər. Halbuki Ermənistanda Azərbaycanın uğurlarına qarşı dezinformasiya xarakterli məlumatlar yayılır və bu məlumatlar işgalci ölkənin iqtidarı və müxalifeti tərəfindən, birmənalı olaraq, qəbul edilir. Hətta Ordumuzun qələbələri faktlarla sübut olunsa belə, ermənilər bir ağızdan özləri tərəfindən yayılan yalanlara inanmaq məcburiyyətdə qalırlar.

Bu zaman belə bir sual yaranır: Azərbaycanın Silahlı Qüvvələri cəbhədə nailiyyətlər əldə etdiyi, strateji yüksəkkiliklərin Ordumuzun nəzarətinə keçdiyi halda, Ə.Kərimli nəyə görə bu qədər narahatlıq keçirməyə çalışır? Hətta ermənilərin yalanlarını və dezinformasiyalarını təkrar edir! Misal üçün, AXCP sədri Naxçıvanın Günnüt kəndinin azad edilməsindən dərhal sonra hücum çəkir klaviaturaya və dərhal yazır: "Naxçıvanda guya (????!!-R.N.) 11 min hektar torpaq sahəsinin Ermənistanda işgalindən azad edilməsi haqda məlumat yalan idi. Bütün yalanlar kimi, bu da tez ifşa olundu. Məlum oldu ki, heç bir döyüdən, torpaq azad etməkdən səhbət getmir".

Beleliklə, əsgərlərimizin və zabitlərimizin öz həyatlarını tehlükəyə ataraq, göstərdikləri şücaətlərini qehrəmanlıqlarını heçə endirməyə çalışan Ə.Kərimli adlı erməni muzdluslu hərbi nailiyyətimizi "iqtidarin şousu" adlandıraq, öz erməniçilik xisətəini ortaya qoymuş olur. Hətta heyasızcasına, arızcasına erməni dəyirmanına su töken təxbətçi suallını "işə salır": "25 il ərzində bize aid olan torpaqlar nəyə görə postları irəli çəkməklə nəzarete götürülmürdü?"

Halbuki Ə.Kərimli adı və çox elementar bir reallığı ya qanmır, ya da özünü qanmazlığa vurur. Belə ki, son dövlərlə bölgədə və cəbhədə hərbi-siyasi vəziyyət Azərbaycanın xeyrinə dəyişir və Ordumuz əlinə düşən hər bir məqamda bu amildən maksimum şəkildə istifadə edir, eləcə də, şəhid vermədən və s. Yəni bunu anlamamaq, ən azından, gerizəkalılıq kimi başa düşülməlidir.

AXCP sədrini narahat edən də budur ki, o, xalqımızı ruhlandıran belə qələbələrin əldə edilməsində mövcud iqtidarin və xalqın hakimiyətinin qətiyyətini həzm edə bilmir. Ermənilər qədər Ə.Kərimli de pejmürdə olur!

Lakin Ə.Kərimli bir reallığı da dərk etməyə məhkəmədir. O bilməlidir ki, Ali Baş Komandanımız, Cənab İlham Əliyev neinkı Qarabağımızın işgal altındakı torpaqlarımızı, eyni zamanda, dədə-baba yurdumuz olan Qərbi Azərbaycan torpaqlarımızı da qaytarılacağına dəfələrlə vurğulayıb. Görək, AXCP sədri onda - yəni əgər əldə edilən uğurlardan ağlıni tam şəkildə itirməsə, nə edəcək?.. Hər halda, gözləməyə və onun kimi erməni muzdlusunun ağlıının necə havaya uçmasına canlı-canlı görməyə dəyər!

Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xüsusi Məktəbində "Son zəng" tədbiri keçirilib

Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xüsusi Məktəbində 2017-2018-ci tədris ilinin başa çatması ilə əlaqədar "Son zəng" tədbiri keçirilib. Xidmətin mətbuat mərkəzindən "Səs" qəzetinə verilən məlumatda istinadən, DSX Xüsusi Məktəbinin sər meydanında təşkil olunan tədbir Azərbaycan Respublikasının dövlət himminin ifa olunması ilə başlayıb.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi general-polkovnik Elçin Quliyevin təbrik telegramı şəxsi heyətə çatdırılıb. Tədbirdə çıxış edənlər ölkəmizdə gənclərin yüksək səviyyəli təhsil almaları, fiziki və mənəvi cəhətdən sağlam böyümələri, layiqli vətəndaş kimi təbiyyə olunmaları üçün böyük imkanların yaradıldığını, bu məsələlə-

rin Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin daim diqqət mərkəzində olduğunu bildirib. DSX Xüsusi Məktəbinin Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü və dəstəyi ilə yaradılmasını, birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın 2011-ci il oktyabrın 18-də və 2018-ci il martın 5-də məktəbdə təşkil olunan

açılmış mərasimlərində iştirak etməsini bu diqqətin real göstəricisi kimi deyirləndirilib.

Əsas təyinatı kursantları Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə, dövlətçiliyinə, xalqına sadıq və vətənpərvər ruhda təbiyyə etmek olan DSX Xüsusi Məktəbində yüksək səviyyəli tədris və təlim şəraitinin yaradıldığı xüsusi vurğulanıb.

DSX Xüsusi Məktəbində 2018-ci ilde bitirən kursantlara xüsusi döş nişanları və qiyaməti hədiyyələr təqdim olunub. Məzunlar DSX Xüsusi Məktəbinin bayrağı ilə vidalaşmaq üçün bayrağın qarşısında təzim ediblər. Kursantlar tətənəli marşla tribunanın

MƏTLƏB
Metlebsalahov@mail.ru

Paşinyan kimin "uşağıdır": Qərbin, yoxsa Putinin?

Diqqətlə izləmişəm: nə oyundursa, Ermənistanda kimi komediyalı siyasi "inqilab" ssenarisinin kimə mexsus olması hełə də "sirri-xuda" olaraq qalır. Çok vaxt bu qənaətə gəlirəm ki, dünyani axmaqları idarə edirlər. Çünkü Ermənistandakı bu qurama "inqilab"dən sonra hakimiyyət başına getirilən (Bəli, mehz GƏTİRİLƏN!) Nikol Paşinyan, demək olar ki, gözleri ancaq kameralara zillənmiş həvəskar aktyorlar kimi, ora-bura baxıb, qərar verməklə məşğuldur. Açıqdan-açıqa görünür ki, bu adam pəşkar siyaset və dövlət idarəciliyi barədə birçə kəlmə də təsəvvürə sahib deyil. Bu barədə heç olmasa bir neçə işarə oxusayıdı, hər halda ezbərcilik də olsa, onları tətbiq edərdi bir aylıq hakimiyyəti günlərində. N.Paşinyan kimin nəyinə gərək idi, kimin maraqlarına cavab verən fiqur idi ki, S.Sarkisyanın siyasi ölüm qərarını verənlər bu boyda Ermənistandan axtarı-axtarı ancaq bu adamı seçdilər?

Əgər Ermənistandakı yalançı inqilab şousunu ele V.Putinin "el işidirse", onda bu, daha da pis. O boyda Moskva, yəni narazı ermənilərin gözündə düşən S.Sarkisyanı sakitcə, deye-güle hakimiyyətdən qovmaq üçün bu boyda yalançı həngəməni qopardı. Yerevan küçələrində? Az qala ABŞ-dakı president seckiklərinə qədər eli uzanan Moskvanın, müti və daima Rusiya qarşısında quyrug bulayan Ermənistanda bu boyda həngəmə açmasına nə ehtiyac vardır? Bəyəm, Putinin bir göz ağartması bəs etmirdi ki, S.Sarkisyanı başqa birisi ilə sakitcə əvəzləsinlər? Nədir, yoxsa erməni xalqı Rusiyaya ası olacaqdı? - Ömründə mümkün deyilll.

N.Paşinyan bu gün, artıq küçə psixologiyası ilə hakimiyyət idarəciliyinin yol ayrıncında qalan çaresiz və zavallı "qəhreməndir". Bu saqqallı adam, sadəcə, küçə etirazlarını hakimiyyət dəhlizlərinə qədər gətirmək işini bacardı. Bu işdə onu mahir usta-filan adlandırmıq da gülinç olardı. Çünkü Ermənistanda bu işi ondan qat-qat əla bacaracaq o qədər "inqilab aktyorları" var ki. Sadəcə, ona bu işdə həm S.Sarkisyanın erməniləri boğaza yiğan amansız kriminal diktatürü, həm də onu dəstəkləyen, arxasında duran güllərin himayəsi kömək durdu. Ayağını hakimiyyət kandarından içəri qoyandan sonrakı dövr isə, bu adamlıq deyil.

S.Sarkisyanın cana yiğilmiş ermənilər üçün həmin günlərdə istənilən siyasi aktyor, əsl qəhrəman kimi göründü. Baxın, bu adam artıq bir aydan əldən çıxdı, hakimiyyətdədir və dövlətin sūhanını, sürücülük "pravasını" pulla alan həvəskar sürücüler kimi idarə edir.

İndi isə, məsələnin əsl mahiyyətinə gələk. Kimdir N.Paşinyanın əsl ssenaristi, kim onu narazı ermənilərin qabağına ötürüb, S.Sarkisyanı hakimiyyətdən tullamaq üçün kütə dirijoru kimi küçələre çıxarıb? Ermənistandakı bu yalançı inqilab görüntüsü kimə lazım idi - Putinə, yoxsa Qərbe?

Həmi yazar, her şeyi deyir, amma bu suala heç kim konkret, beş-uç cümlə ilə cavab verə bilmir. Diqqət edin, ciddi siyasi çəkisi olan istənilən politoloq, Serj Sarkisyanın hełə hadisələrin ilk günlərindən gülüşle qarşılılığı, ciddiye almadığı, amma sonunda, məhz bu adamın eli ilə siyasi zibiliyə göndərildiyi bu komediyani və ssenarının əsas "qəhərəmani" olan Nikol Paşinyanın xaç atasının kimliyini izah edə bilmir. Yenə deyirəm, həmi elə bir ağızdan iddia edir ki, erməni xalqı daha Serjikin bu diktator idarəciliyinə dözmədi, guya küçələre çıxan ermənilər, artıq Sarkisyanın diktator idarəciliyini qeyrətlərinə sıçıqladılar və sairə. Oldu inqilab və əhali kütənin önünde kənd qəbiristanlığına ölü aparan molla kimi düşüb həvəsle Qarabağ klanının axırına çıxməq istəyən N.Paşinyanın arxasında düşüb başladı "etirazlara".

Ən azından, erməni xisletinə bələd olanlar əla bilirlər ki, bu xalqın genefonunda etiraz etmək, hüququnu qorumaq, şərəfi barədə fikirləşmək, ağasının üzüne ağ olmaq kimi cəhətlər qəti yoxdur. Hiyələr erməni əla bilir ki, Rusiyanın üzüne ağ olmaq, Ermənistən üçün nəyə bərabərdir. Elə son günlər rusiyalı politoloqların da tez-tez Ermənistana yönəldilmiş hedə-qorxuları, "Biz olmasaq, Azərbaycan sizin anında məhv edər" tipli açıqlamalar səsləndirmələri, ermənilərin Rusiyanın üzüne ağ olmaları təqdirdən, nə ilə üzləşəcəklərinə aydın işaretdir. Bəs N.Paşinyan kimin uşağıdır, kimin maraqları üçün hakimiyyətə gətirilib? Sual da çətindir, elə cavabı da. Bu sualın cavabını ilin sonuna qədər biləcəyik. Çünkü köhnə suallarla yeni ilə girmirlər. Yəqin belə də olacaq...

ZÜMRÜD

21 iyun 2018-ci il

İşgalçılardan yeni bəhanəsi

Yaxud ermənilər aprel möglubiyyətini niyə Manvel Qriqoryanın üstünə atırlar?

Azərbaycan Ordusunun 2016-ci ilin aprel zəfərinin ardına, işgalçı Ermənistanın rəhbərliyi və hərbi dairələri müxtəlif bəhanələr gətirərək, hələ o vaxt alıqları sarsıcı məglubiyyyət acısına min-bir cür don gevindirməyə çalışırdılar. Lakin ölkənin bir sıra hərbi ekspertləri və siyasi şərhçiləri də var idi ki, onlar ağır və sarsıcı məglubiyyyətin əsas səbəbini, haqlı olaraq, orduda mövcud olan korrupsiya ilə əlaqələndirirdilər. Serj Sarkisyan iqtidarının daxilində olan hərbi generalitetin əsas kontingentinin silahlı qüvvələrə aid olan hər şeyi talan etmələri, hətta əsgər yeməkklərinə qədər mənimsəmələri, o cümlədən, silah-sursatı ələ keçirib öz anbarlarına yerləşdirmələri faktları yüzlərlə idi.

Məhz N.Paşinyanın Sarkisyan rejimini devirməsindən sonra Ermənistanın milli təhlükəsizlik xidməti hərəkətə keçərək, orduda baş alıb-gedən korrupsiya hallarının karşısını almağa cəhdler göstərdi, ki, sonuncu həbs - Manvel Qriqoryan olayı buna sübutdur. Daha dəqiq desək, hazırda Ermənistan içtimaiyyəti, eləcə də, metbuati bu ölkəni 20 il idarə etmiş Qarabağ klanının əsas dayaqlarından biri, respublikaçı deputat Azərbaycan ərazilərinin işgalinə başçılıq edən və çoxsaylı hərbi cinayətlər törendərək, ad çıxaran general, "Artsax qəhrəmanı" Manvel Qriqoryanın rüsvayçı sonu barədə danışır və yazar.

Aram Sarkisyan: "1999-cu ilə qədər, yəni Horadız istiqamətinə öz dəstəsi ilə dayanan vaxtlarda Manvelin Ecmiədzin-də heç evi də yox idi"

Bu arada Ermənistan parla-

mentinin deputatı, Qarabağda xüsusi qəddarlığı ilə tanınmış digər bədnəm "qəhrəman", 1999-cu ildə güllələnən səhra komandiri Vazgen Sarkisyanın qardaşı Aram Sarkisyan Manvel və onun kimi komandirləri Robert Koçaryanla Serj Sarkisyan cütlüğünün korladığını metbuata açıqlamasında deyib. "Bu "korladılar" sözü nə deməkdir? Cavab verirəm. Bu adamları qeyri-məhdud qüdər və əmlak sahibi etdir. Əvəzində isə hakimiyəti bütün üsullarla müdafiə etməyi xahiş etdir. Və bu adamlar şirnikləndi" - Sarkisyan deyib. O, eyni zamanda, bildirib ki, 1999-cu ilə qədər, yəni Horadız istiqamətində öz dəstəsi ilə dayanan vaxtlarda Manvelin Ecmiədzində heç evi də yox idi. 1999-cu il oktyabrın 27-dən (parlamentdə Vazgen Sarkisyanın ve digərlərinin güllələnməsindən) sonra Robert Koçaryan onu Yerevana apardı, general-leytenant rütbəsi verdi, müdafiə nazirinin müavini təyin etdi və sərvətə qeyri-məhdud çıxış imkanı açdı.

SITAT: "O da bu sınağa dözmədi. Söhbət təkcə Manveldən getmir. Yeri gəlmışkən, o, sərvətini hamının gözləri önüne sərirdi. Bəs gözə dəyməməyə üstünlük verəcək qədər "ağıllı" olan başqalarının nə qədər kapitalı var?"

Yuri Manvelyan: "Əslində, hamı bu adamın hakimiyətə necə gəldiyini bilirdi"

A.Sarkisyan, həmçinin, bildirib ki, 2016-ci ilin aprel döyüsləri zamanı "Yerkrapa" təşkilatından 5 minə qədər könüllü Qarabağa yola düşdü, onlara M.Qriqoryan rəhbərlik edirdi: "Ayndır ki, ona həmin adamlar üçün konservlər vere bildərlər. Amma burası aydın deyil ki, nəyə görə o, həmin yardımı hərbi hissələrə verməyib, evində saxlayıb? Adam xərçəngdən və diabetdən əziyyət çəkir. Ağ ciyərinin yarısını kəsiblər. Kimya terapiyası qəbul edib. Qatıllaşdırılmış süd onun nəyinə lazımdır? Hesab edirəm ki, cavab eynidir: onun yolux-

duğu acgözlük, hərislik odub".

Erməni jurnalisti Yuri Manvelyan isə "Azadlıq" radiosunun "Exo Kavkaza" programına müsahibəsində M.Qriqoryanın Ermənistan "məxməri inqilab" qalib gələn kimi üzv olduğu hakim partiyadan yaxasını kənara çekdiyini xatırladı: "O jurnalistlərə tez-tez deyirdi ki, mən Respublika Partiyasının üzvü deyiləm, Qarabağ qəhrəməniyam, mühərabə qəhrəmanıyam. Və əslində, hamı bu adamin hakimiyətə necə gəldiyini bilirdi. Bəli, o, doğrudan da, Ermənistanın simvoludur, bu adam karyerasını mühərabədə və mühərabədən çıxandan sonra qurub. Və onun bütün sərvətlerinin, zənginliyinin başlangıcı Qarabağda, mühərabə gedən erazilərdə törendiyi qarətlərdən qaynaqlanır".

Jurnalistə görə, Manvelin həbsi Ermənistanda on illərdir hökmü süren mifid dağıdır. Hansı ki, bu mif onu yaradınların özləri də inanmağa başlamışdı. Bu, Manvel və onun kimiləri olmadan Ermənistən yaşamasının mümkün olmayacağı barədə mif idi: "İstənilən qəh-

rəmanın və istenilən kamuflyajın arxasında, hansı ki, həmin Serj Sarkisyan da həmisə kamuflyajın və Qarabağın arxasında gizləndi, -nələrə başa gəlib, bunu biz görmüşük və bilirik. Bəli, indi miflərin dağıdılması baş verir. Və bu adamlar, əslində, ne müharibədə faydalı olmayıblar, ne müharibədən sonra. Bu adamların bir hissəsi hələ də müharibə təhdidi ilə manipulyasiya edərək, hakimiyətdə qalırlar. Bu baxımdan, çox yaxşı simvoldur ki, artıq belə adamlarsız və müharibə ilə alver etmədən keçinməyin mümkün olduğu görünür..."

Ermənistan ordusu yalnız korrupsiya sarıdan deyil, eləcə də, nizamsız həbri birləşmələri və hərbi təchizatı baxımından da Azərbaycana uduzmaqdadır

Beləliklə, M.Qriqoryanın həbsi ardınca, hazırkı Ermənistən hakimiyəti aprel mühərabəsindəki möglubiyyyətin əsas hissəsini onun üzərinə atmağa çalışır. Lakin bir həqiqət də mövcuddur ki, aprel möglubiyyyətinin digər faktoru Azərbaycan Ordusunun gücü və qüdrəti sayesinde yaşıanıb. Əger belə olmasa idi, may ayının sonlarında Naxçıvanda əldə edilən hərbi uğur da baş vermezdi. Daha doğrusu, Ermənistan ordusu yalnız korrupsiya sarıdan deyil, eləcə də, nizamsız həbri birləşmələri və hərbi təchizatı baxımından da Azərbaycana uduzmaqdadır. Ermənistan generalitetini isə daha ağır günlər gözləyir...

Rövşən RƏSULOV

Erməniliyin və erməni faşizminin cinayətləri, ideologiyası və fəlsəfəsinin fundamental tədqiqi

Yaşının ahilliq və müdriklik çağında 81 yaşlı fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Əmirli İsmayılovu fundamental bir əsər - "Erməni faşizmi və erməniliyin cinayətləri, ideologiyası və fəlsəfəsi" kimi 632 səhifəlik əsəri yazmağa vadar edən onun hədsiz vətənpərvərliyi və xalqına təmənnasız xidmətidir.

Məlum olduğu kimi, ermənilər və ermənilik haqqında Azərbaycanda daha çox tarixçilər, qismən də politoloqlar müxtəlif aspektdən yazımlılar. Ancaq Ə.İsmayılov erməniliyin və erməni faşizminin - bir-birini tamamlayan, bəşəriyyət üçün ən təhlükəli olan bu hadisənin cinayətlərinin və ideologiyasının, ilk dəfə olaraq, hərtərəfli və sistemli fəlsəfə təhlilini vermişdir.

Ermenilər haqqında müxtəlif dövrlərdə dünyanın görkəmli şəxsiyyətlərinin fikirləri, erməniliyin qeyri-insani mənəvi davranışlarının varlıq və şüur amilləri felsefi təhlil süzgəcindən keçirilir. Kitabda:

- * Ermenilərin mağara milletçiliyi, mənəviyyatsızlığı;
- * Ermeni kilsələrinin insanlıq əleyhine fəaliyyətləri, öz xalqını

cinayətlərə sürükleməsi;

- * Erməni satqınlığı;
- * Qaraçı-hay tayfaçılığı;
- * Erməni terrorizminin cinayətkar mahiyyəti;
- * Orqan ticarəti ilə məşğul olmaları;
- * Ekoloji genosid tərətmələri və s. tədqiq olunmuşdur.

Müellif göstərir ki, erməniliyin mürtəce mahiyyəti ondadır ki, o, faşizm kimi alman və italyan faşizmindən daha əvvəl XIX əsr və XX əsrin əvvəllerindən Türkiyə və Azərbaycanda tarixən çoxsaylı genosid, soyqırımı aktlarında təzahür etmişdir. Erməni faşizminin en təhlükəli və bəşəriyyət üçün ən qorxulu cəhətləri odur ki, o, cild-dən-cilde girməyi bacarır, böyük dövlətlərə, xristian dünyasına arxalanaraq, bəşəriyyətdə özünü əsl vəhşi simasını gizlədə bilir. Erməniliyin aşağıdakı ən mürtəce ideya silahı müəllif tərəfindən fəsəfi təhlil obyektinə çevrilmişdir. Bunlar:

- * Tarixin saxtalaşdırılması;
- * Dünya ictimai rəyini aldadaq yalan məlumatların verilməsi;
- * İnfomasiya fırıldağına əl atılması;
- * Xalqlara patoloji erməni xətliyi kimi nifret edilməsi;
- * Mənəvi və maddi-mədəni sərvətlerin, familyaların oğurlanması;

- * Özlərinin mənfur planlarını reallaşdırmaq üçün müxtəlif dövlətlərin dövlət və siyasi strukturlarına soxulmaları;
- * Öz cinayətlərini qurbanlarının və qarşı tərəfin üzərinə yılmaları;
- * Xəyalı "Böyük Ermənistan" ideyasının gerçəkləşməsi üçün ən vəhşi cinayətlərə, etnik təmizləmələrə, terrorra, genosidə və soyqırımlara əl atmaları;
- * Hədsiz-hüdudsuz loygalanmaları.

Erməni yalanını ən böyük yalan sənəti və mənəvi kasadlıq hesab edən müəllif ermənilərin ya-

lanla nəfəs aldılarını, həyatda və ictimai fikirdə erməni yalan virusunun dağıdıcı mahiyyətini ifşa edir. Ə.İsmayılov erməniliyin cinayətkarlığı və erməni faşizminin uzun müddəli yaşamasının sebəbini Qerb və xristian dünyasının hakim dairələrinin, siyasetçilərinin onları himaya etməsində, dəstəkləməsində, yalanlarına şərık olmasına, onların müsəlman-türk xalqları tərəfindən sıxışdırılması fikrində olmalarında görür.

Bu baxımdan, Azərbaycan filosofunun erməni faşizminin alovlu müdafiəcisi Fransanın keçmiş prezyidenti Nikolas Sarkozye məktubları maraq doğurur. Bu məktublarda erməni faşizminin və onların müdafiəçilərinin "əxlaqsızlığı", "erməni genosidi" haqqında hay yalanları, erməni faşizminin ayaq tutmasına imkan yaradan, erməniliyi həvəsləndirən siyasi qüvvələrin şərəfsizliyi kəskin tənqid atəşinə tutulur.

Vahid Ömərov, AMEA Qafqazşunaslıq İnstitutunun Gürcüstanşunaslıq şöbəsinin müdürü, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Turqut Qəmbərlə Emin Milli təhqir edildi, Xədica İsmayıllı da hədəfə düşdü

Emin Hüseynov: "Sənə demişəm ki, ağızını ciraram!"

Son günler ölkədə fəaliyyət göstərən dağdıcı müxalifət Avropadakı müxalifət arasında sosial şəbəkələr vasitəsilə kəskin savaşlar, təhqir və təhdidlər baş alıb getməkdədir. Buna səbəb kimi isə xəyanatlılar, satqınçıqlar və səmimiyyətsiz davranışlar göstərilməkdədir. Xüsusilə, "Reportyorların Azadlığı və Təhlükəsizliyi İnstitutu"nın ("RATİ") rəhbəri, həzirdə İsvəçrədə yaşayış Emin Hüseynov iki gündür sosial şəbəkədə səs-küy yaranan videolarla çıxış edir, qarşısına çıxan digər müxalifətlərini ən ağır ifadələrlə təhqirlərə məruz qoyur.

"Əli Kerimlini, Cəmil Həsənlini nədəsa ittiham edirsən, özün bunun yüz qatını edirsən"

Mətbuatdan da göründüyü kimi, hazırda həbsdə olan qardaşı Mehman Hüseynovun "Facebook" hesabından canlı yayım gerçəkləşdirən E.Hüseynov önce "NIDA" hərəkatının üzvlərinə olan, Müsavat partiyasının sabiq başqanı İsa Qəmberin oğlu Turqut Qəmbər barədə sərt fikirlər və təhqirəmiz sözərək işlədi. O, buna səbəb olaraq, T.Qəmberin yalan danışlığını gəstərib. Hetta T.Qəmber atası İ.Qəmberlə müqayisə edilərək, yalan danışmağı da ondan öyrəndiyi vurğulanıb. "RATİ"-nin sədri bildirib ki, xarici ölkələrdən birində T.Qəmberlə görüşəndə ondan qardaşı Mehman Hüseynovu, onun ailəsini niyə axtarmadığını, ümumiyyətlə, ailəsi ilə maraqlanmadığını soruşub. T.Qəmber isə, öz növbəsində, dostları ilə birgə onun valideynlərinə baş çəkəndə anasının "Mehmanı siz tutdurmuşsunuz" ittihamı ilə üzləşdiklərini deyib. E.Hüseynov isə bu məsələni aşaşdırıldı, anasının belə bir ifade işlətməyini, ümumiyyətlə, T.Qəmberin onların evinə getmədiyini, yalan danışğını iddia edib. Neticədə, "RATİ" sədri E.Hüseynov başda T.Qəmber və "NIDA" hərəkatı olmaqla, qarşı tərəfi en ağır ifadələrlə söyüb.

Lakin sözügedən məsəlenin digər maraqlı məqamı

da budur ki, hadisələr cərəyan edəndən bir neçə saat sonra "Meydan" TV-nin rəhbəri Emin Milli də söyüş episentrine düşərək, adaşı E.Hüseynovun təhqir atəşlərinə tuş gəlib.

Belə ki, "Emin Milli" bu gün Almaniyada oturub, işvəcrədə oturan Emin Hüseynovu psixi pozuntularda, qeyri-adekvat hərəkətlərdə ittiham edir"-deyə qeyd edən E.Hüseynov qarşı tərəfin bunu deməyə hüququn olduğunu desə də, sonrakı ifadələrlə daha ağır sözlərə rəvac verib: "Emin Milli, sən hekim deyilsən. Hansı adamlardan eşitmisen, mənim barəmdə? Dündən canlı yayımımda jurnalist sənə sual versə də, ustalıqla suallardan yayınırsan. Əli Kerimlini, Cəmil Həsənlini nədəsə ittiham edirsən, özün bunun yüz qatını edirsən. Mən demişəm ki, senin ağızını ciraram. Mənim xasiyyetimə bələdən. Nə özümdən güclüyə, nə də zəifə zor tətbiq etmişəm. Bu, kritik ifadədir. Bunun məcəzi menasını başa düşməmisən".

"Meydan" TV Emin Millinin məhsulu deyil...Bu, səf maliyyə axını ilə bağlı məsələdir"

Bu kimi ağır və təhqirələndən sonra da susmayan E.Hüseynov çıxış elədiyi canlı videosunda deyib ki, ümumiyyətlə, E.Milli də T.Qəmber və digərləri qədər yalançıdır və o, daha

ağır söyüslərə layiqdir. "Mən bütün Azərbaycan xalqına sübut edə bilərem ki, E.Milli təpəsindən-dırnağına qəder hiyləgər və yalançıdır"-deyən E.Hüseynov digər aspektlərdən de qarşı terəfi ittihamlara məruz qoyub. Misal üçün o, "Meydan" TV-nin heç de E.Millinin məhsulu olmadığını deyib: "Bu televiziya Emənsiz də yarana bilerdi. Hamını sıradan çıxaranda ayaqüstü qala bilən bir onlayn media qurumu olduğu üçün irəliliyişlər edə bilirsən. Bu, səf maliyyə axını ilə bağlı məsələdir. Bu, Eminin ağıl və dərəkəsinə görə deyil. Əvvəl maliyyəni 10-15 müstəqil mediaya verəndən sonra Eminə verdilər. Onun bəxti getirdi ki, "Meydan" TV-ni Berlində qurdı".

"Siz strauslarsız, başınızı quma soxub, Emin Hüseynov barədə gic-gic danişsiz, intriqalar yayırsız"

"RATİ" sədri, eyni zamanda, E.Millinin çirkli təklifləri, ürəkbulandırıcı iş birlikləri barədə də məlumatlı olduğunu deyib. O, Avropana yaşayan bəzi mühacirələr barədə isə ad çəkmədən deyib ki, "siz strauslarsız, başınızı quma soxub, Emin Hüseynov barədə gic-gic danişsiz, intriqalar yayırsız". E.Hüseynovu qəzəbləndirən əsas nüans isə onun guya ki, qardaşı Mehmanla yola getməməsi barədə söz-söhbət yayılması olub. O, bu söhbətlərin yayılması da

E.Millinin canfəşanlıq göstərdiyini iddia edib".

"Xədica İsmayıllı, Emin Milli, gəlin, canlı yayımı çıxaq. Kimin nə xəyanət etdiyini deyəcəm"

E.Hüseynovun növbəti hədəflərindən biri de Xədica İsmayıldır ki, o, bu "xanımı" da xəyanətdə suçlayıb: "İctimai sektordakı bəzi şəxslər barədə faktları canlı yayım vasitesilə açıqlayacağam. Xədica İsmayılin xəyanətkar olduğunu Emin Milliye deyim... Xədica İsmayıllı, Emin Milli, gəlin, canlı yayımı çıxaq. Kimin nə xəyanət etdiyini deyəcəm. Emin və Xədica, siz Vaşinqtona, Londona yazırsız ki, Emin qeyri-adekvatdır, qrant yeyəndir. Sonra yazırsız ki, Eminin psixoloji problemləri var. Sözünüz hamısı boş çıxıb. Dediğimiz faktlərlə tekzib edə bilmirlər, deyirlər, Emin dəlidir, başqaları ilə yola getmirlər".

E.Hüseynov tərəfləri dəfərlərə canlı yayımımda debata dəvət etdiyini desə də, onları bu dəvətdən qaçıqlarını, bununla da, xəyanətkar olduğunu etiraf etdiklərini bildirib. Beləliklə, fakt budur ki, artıq dağdıcı düşərgənin bütün cinahlarında kəskin savaşlara start verilib və bu amil bir daha belə qənaətə gəlməyə zəmin yaradır ki, artıq hər şey göz öündədir - müxalifət ömrünün son akordlarını qarşılıqlı təhqirlərle başa vurmaqdadır.

Rövşən RƏSULOV

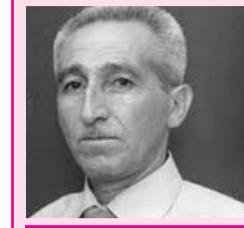
Birinci Qarabağ müharibəsi dövründə Azərbaycanın Fizuli və Cəbrayıllı rayonlarının işğalında, silahsız əhalinin qətlində və torpaqların talan edilməsində xüsusi

Manvel Qriqoryanın qohumu da həbs edildi

canfəşanlıq göstərərək, erməni xalqının "qəhrəmanı" elan olunan, Robert Köçəryan və Serj Sarkisyan hakimiyətləri dövründə Qarabağ klanının aparıcı üzvlərindən sayılan, iyulun 19-da isə qanunsuz külli midqarda silah əldə etmə, saxlama, eləcə də korrupsiyaya görə həbs edilən general Manvel Qriqoryanın daha bir qohumu saxlanılıb. SİA xəber verir ki, bu haqqda

news.am saytına Ermənistanın hüquqmühafizə orqanlarından məlumat verilib. Hələlik həmin şəxsin kimliyi barədə informasiya verilməyib.

Xatırladaq ki, erməni generalının oğlu, Eçmədzinin məri Yuri Manvelyan atasının həbsindən sonra vəzifəsində istəfa verib, vəkili isə M.Qriqoryanı xidmət göstərməkdən imtina edib.

Təhmasib Novruzov

Ac toyuğun dari yuxusu

Hakimiyətə gəlməyin müasir və sivil dünyada bir yolu var ki, o da seçkilər yolu. Amma hakimiyətə gəlməyin başqa yolu da var: inqilab və çevriliş yolu. Bunun üçün isə inqilabi şərait yetişməlidir. Nə zaman yetişir bu şərait. Kimsə nə vaxt istəsə kənar qüvvələrin dəstəyi ilə inqilab edə bilərmi? Inqilabi şəraitin yetişməsi necə analiz edilir?

Tarixi hadisələri diqqətle öyrənəndə və dünya tərəfindən qəbul edilən dahi siyasetçi-filosofların fikirləri ilə tanış olanda, bu suala cavab tapılır və anlaysan ki, bunu anlamaq üçün böyük siyasetçi olmaq lazımdır. Belə ki, tərixdə baş vermiş bütün inqilabların mahiyyətini öyrənib, görürsen ki, inqilab o zaman baş verir ki, cəmiyyəti idarə edən lərlə idarə olunanlar arasında antoqanist, yeni barışmaz bir ixtilaf var. Spartakın rəhbərliyi ilə baş verən qulların əsyanından tutmuş, ta ermənilərin son inqilabına qədər bütün çevrilişlər, məhz belə şəraitdə baş vermişdir. Ele dəhələrin inqilabi şərait haqqında fikirləri də, ümumiyyət, bu mənəni kəsb edir: Ağşaların köhne qayda ilə idarə olunmaq istəməməsi, yuxarıların yeni qayda ilə idarə edə bilməməsi inqilabi şərait üçün əsas səbəb rolunu oynayır! Hesab edirəm ki, inqilabın baş vermesi üçün şəraitin mahiyyəti istəkli oxuculara aydın oldu.

Bir vaxtlar Ukraynada, sonra Gürcüstəndə baş verən rəngli inqilablardan cuşə gələn bizim əzəli və əbədi müxalifətimiz, indi de can-ciyyərləri ermənilərin inqilabından əməlli-başlı həvəsə düşüb (Gör nə güne qalıblar ki, düşmən millətin yolunu etalon seçirlər!). Sosial şəbəkələrdə yənə başlayıblar inqilabdan (İngilab küçəsindən və ya İngilab kişidən yox e... ləpələ əməlli-başlı çevrilişdən) gubbudatmağa. Vallah, bunlar ya dəlidilər, ya da xarici pullar bunları ele karıxdırıb ki, dediklərinin, danışdıqlarının mahiyyətinə belə varımlar. Yuxarıda inqilabi şərait haqqında ona görə yazıb, vaxt apardım ki, beləkə özlərini siyasetçi hesab edən bu zətərələr oxuyub, düşünənlər ki, məməketdə inqilabi şərait var mı? Müasir dünyadan ən sivil demokratik idarəetmə prinsipləri əsasında idarə edilən ölkədə, aşağılar hansı daha sivil idarəetmə istəyəcəklər ki, yuxarılar bunu istəməsin və inqilabi şərait yaransın? Bu gün dünyadan ən çoxsaylı inkişaf etmiş ölkələri var ki, onlar Azərbaycanın idarəetmə üsulunu öyrənmək və onu öz ölkələrinde tətbiq etmək cəhdlərində bulunurlar. Yəni iyirmi beş il ərzində hansı ölkə Azərbaycan qədər sürətə bütün sahələrdə inkişaf edə bilər? Ərazisinin və əhalisinin sayına görə kiçik bir ölkənin bu gün tekçə regionda deyil, dünyada söz sahibinə çevrilməsinin əsas amili, məhz indiki idarəetmənin olduğunu yaxşı anlayan bir millet, necə narazı ola bilər bu idarəetmədən? Bu, məsələnin bir tərəfi. İkinisi, yerləşdiyimiz məkanın dörd tərəfi od içində yandığı və qüdretli hesab olunan dövlətlərin bu alovu söndürmeye gecü yetmədiyi indiki zamanda, ən qatı terrorçu milletlə mühərbi şəraitində olmasına baxmayaraq, bütün terror şəbəkələrindən məmləkəti qorumağı və dinclik, stabillik şəraitinin hökm sürməsini təmin etməyi reallaşdırın bir idarəetmədən millet niye narazı olmalıdır? Nəhayət, cəmi bir-iki ay önce keçirilən, dünyadan müsəyəti ilə reallaşan seçkilərde mütləq səs çıxluğu ilə qələbə qazanan bu iqtidara xalqın verdiyi dəstək, bu milletin indiki idarəetmədən razılığının en bariz göstəricisi deyilmə! Söz yox, dünyada ele bir iqtidar yoxdur ki, əhalinin yüz faiz ondan razı qalsın. Bizdə de narazı qalanlar var. Vəzifə həsrəti ilə alışyananlar, vəzifəsində sui-istifadə etdiyinə görə kənara tullanınanlar ve onların yaxın etrafı, bir de xaricdən və ölkənin hakimiyətinə təsir rıçağı kimi ortaya atılarاق, özünü müxalifət adlandıranlar... Vəssalam! Bunların da ümumi sayı cəmi ölkə vətəndaşlarının üç-beş faizini teşkil edə bilər. Belədə inqilab etmək niyyətinə düşən bu beş-üç faiz, qalan doxsan-doxsan beş faizlə üz-üzə gəlməlidir və deməli, məglubiyyət qazılmalıdır. Xülasə, indiki dostları Rəsul Quliyevin təbirincə desək, bu "Badbaxtlar" hələ anlaşımlılar ki, onların yuxarılarında gördükleri dari Amerika dərisidir, ucları kəsilib ki, səpəndə cücməsin...

21 iyun 2018-ci il

"Müxalifət bu gün ayrı-ayrı qütb'lərə bağlıdır"

Mais Səfərli: "Emin Milli ilə Qənimət Zahid arasında qarşıdurmanı Arif Hacılı ilə Əli Kərimli qızışdır"

- Mais bəy, son vaxtlar Emin Milli ilə Qənimət Zahid arasında söz atışması təhqir müstəvisinə keçib. Bunu həm də Müsavat -AXCP çəkişməsi kimi də qiymətləndirmək olar mı?

- Hər zaman Müsavatla AXCP arasında konfliktlər olub. Hətta bu konfliktlər dərin ziddiyetlərə əsaslanır və bu ziddiyetlər çox dərin olduğuna görə, adları çəkilen partiyalar heç vaxt bir yerdə ola bilməyiblər. Yəni bu vaxta qədər müxalifət tərefindən bir çox qurumlar, birliliklər yaradılsa da, həmin qurumların ömrü çox olmayıb. Bir sözə, müxalifətin yaratdığı həmin qurumların ve birliliklərin uzunmürlü olmamaları, normal fəaliyyət göstərməmələrinin səbəbi, məhz müxalifət partiya sədrlerinin şəxsi ambisiyalarının olması

Müsahibimiz
"Yurdaş" Partiyasının
sədri Mais Səfərlidir

ilə bağlıdır. Çünkü müxalifət partiya sədrlerinin bir-birinə qarşı barışmaz nifrətləri var. Bu nifret də zaman-zaman özünü göstərir. Yəni Emin Milli ilə Qənimət Zahid arasında gedən söz atışmasının

təhqir müstəvisinə keçməsi də or-
dan qaynaqlanır. Əslində isə,
E.Milli ilə Q.Zahid arasında qarşı-
durmanı Arif Hacılı ilə Əli Kərimli
qızışdır.

- Sizcə, müsavatçılara
cəbhəçilər arasında çəkiş-
mələr hansı maraqlar uğ-
runda gedir?

- Adları çəkilənlər bir-birlərinə o məsələlərdə güzəştə getməyib-
lər ki, kim birincidir və kim birinci
olacaq. Yəni müxalifət partiya
sədrleri daxilində birincilik uğruna
də hər zaman ciddi savaş və
amansız mübarizə gedir. Ümu-
miyyətə, müxalifətin xalqımız tə-
rəfindən heç bir siyasi dəstəyi
yoxdur. Bu gün müxalifət tərəfin-
dən səslənən şüurlar isə, artıq bi-
zim Cənab Prezidentimiz tərəfin-
dən 15 il bundan əvvəl yerinə yel-
tirilib. Sadəcə olaraq, müxalifət bu
gün özü də bilmir ki, nə edir. Sa-
dəcə, varlıqlarını nümayiş etdirir

mək üçün arabir hay-küy salıb,
boş və mənəsiz açıqlamalar verir-
lər. Birmənalı şəkildə, demək olar
ki, müxalifət bu gün ayrı-ayrı qütb-
lərə bağlıdır. Yəni müxalifət partiya
sədrlerinin hər birinin xaricde ar-
kasında dayanan xozeyinləri var.
Digər tərəfdən də, bir-biri ilə açıq
şəkildə savaş aparırlar ki, birinci
olsunlar və xaricdə olan havadar-
lارından daha çox pul ala bilsinlər.
Bu da onların zaifliyinin göstərici-
sidir. Qısaca desək, dağıdıcı ün-
surlər bir-birlərinə ancaq nifret
edirlər.

- Müxalifət bir-birinə
qarşı mübarizə apardığı
kimi, həm də Azərbaycan-
ın ugurlarını gözdən
salmağa da cəhdər görə-
rir. Məsələn, Azərbaycan
Ordusunun 11 min hektar
ərazini işğaldan azad
etməsini müxalifət həzm-

edə bilmir. Bunun səbəbi
nədir?

- Müxalifət yatıb özünü yuxuda
hakimiyyətə gələn görür. Ancaq
bu, reallıqdır ki, onların yatıb yu-
xuda gördükleri elə yuxu olaraq da
qalacaqdır. Müxalifətin hakimiyyətə
gelmək şansları sıfır bərabərdir.
Çünki xalq tərəfindən müxalifətin
heç bir dəstəyi yoxdur. Demek olar ki, bu gün müxalifətin
işi ancaq ağa qara deməkdən və
qaraya ağ deməkdən ibarətdir.
Ona görə də, müxalifət Azərbay-
can dövlətinin ugurlarına paxılıq
edir və bu ugurlara kölgə salmaq
isteyirler. Paxılıq, qısqanlıq hissi
onlara imkan vermir ki, bizim
ugurlarımıza, inkişafımıza sevin-
sinlər. Amma heç vaxt müxalifət
təmsilçilərinin ölkəmizlə bağlı
məkrli planları baş tutmayıb və tut-
mayacaqdır.

GÜLYANƏ

Bakcell sosial mediada cavablandırılmış müraciatlara göre ən yüksək nəticə göstərdi

Official Confirmation for Q1 2018

socialbakers verifies that

a 100% Total Response Rate on Facebook

from January 1st, 2018 to March 31st, 2018 makes

Bakcell

Socially Devoted

National Customer Care & Service Center

SOCIALLY DEVOTED

Jan Rezab
Chairman of Socialbakers

For more information, visit www.socially-devoted.com

Azərbaycanın ilk Mobil Operatoru və Aparıcı Mobil Internet Provayderi Bakcell şirkəti növbəti dəfə nüfuzlu beynəlxalq "Socially Devoted" sertifikatı ile təltif olunub. Xüsusi analitik platforma vasitəsilə dünya üzrə məşhur şirkətlərin sosial şəbəkələrdəki fəaliyyətinin monitorinqi ilə məşğul olan tanınmış "Socialbakers" şirkəti Azərbaycandakı şirkətlərin "Facebook" şəbəkəsində 2018-ci ilin I-ci rübü üzrə fəaliyyətlərini nəzərdən keçirib. Həmin monitorinqin neticələrinə əsasən, Bakcell şirkəti 2018-ci ilin yanvar ayından mart ayına qədər olan müddət ərzində özünün rəsmi "Facebook" səhifəsinə daxil olmuş müraciətlərin 100%-ni cavablandırıb. Qeyd edək ki 2017-ci ildə "Bakcell" dörd dəfə abunaçı sor-

ğularının cavablandırılması üzrə "Socially Devoted" sertifikatına layiq görülüb. "Bakcell"in "Facebook" səhifəsinin 400 mindən artıq istifadəçisinin olması bu nailiyyəti daha da vacib və təqdirəlayıq edir.

Sosial media vasitələri məhsul və xidmətlər haqqında məlumatların geniş abunaçı bazasına daha effektiv şəkildə çatdırılması və müştərilərin suallarının cavablandırılması baxımından "Bakcell"in vacib kommunikasiya vasitələrindən biridir. Şirkətin bir çox populyar sosial şəbəkədə rəsmi səhifəsi fəaliyyət göstərir. Yüksek keyfiyyətli xidmetin göstəriləməsi və müştəri məmənuniyyəti "Bakcell"in fəaliyyətinin prioritət istiqamətlərindən dərhaldır. Şirkətin müştəri məmənuniyyəti strategiyası dünyadan aparıcı şirkətləri və əhalinin bütün təbəqələrinin tələb və ehtiyaclarının nəzərə alınması ilə yanaşı yerli bazarın tələblərinə əsaslanır. Bakcell abunəçiləri şirkətin həftənin 7 günü, günün 24 saatı ərzində abunəçilərə yüksək keyfiyyətli xidmet göstərən "555" Məlumat Mərkəzine və ya sorğuların rekord həddə 100% cavablandırılmasını təmin edən "Facebook" səhifəsinə müraciət edə bilərlər.

"Nar" 700 bal toplamış abituriyentləri mükafatlaşdıracaq

"Nar" 2018-ci ildə də ali məktəblərə qəbul imtahanları zamanı ən yüksək nəticə göstərərək 700 bal toplamış abituriyentləri xüsusi hədiyyələrlə mükafatlaşdırmaq niyyətindədir. Belə ki, Azərbaycanın müxtəlif bölgələrini təmsil edən ilin ən uğurlu abituriyentlərinə "Nar" operatoru adından dəyərli hədiyyələr təqdim ediləcək.

"Azerfon" şirkəti ("Nar" ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddədə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. "Nar" ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi əsərinin çağdaş həyatla bağlılığını rəmzi olaraq seçilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsinin abunəçilərinin istifadəsinə verib. 2017-ci ildə müstəqil beynəlxalq şirkət olan "P3 Communications" tərəfindən keçirilmiş mobil rabitə şəbəkələrinin müqayisəli testlərinə əsasən "Nar" şəbəkəsi mobil zəng xidmətlərinin göstərilməsi üzrə ölkədə ən yüksək neticeye nail olmuşdur. "Nar" şəbəkəsi hazırda ölkə ərazi-sinin 93%-ni əhatə edir və 6500-dən artıq baza stansiyası ilə 2 milyondan çox abunəçiye yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

On beşinci əsrədə tərtib olunmuş lügət Azərbaycana getirilib

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA) Əlyazmalar İnstitutu direktorunun müavini, filologiya elmləri doktoru Paşa Kerimov Tehranın Məclis Kitabxanasından "Lügət-Nemətullah" əsərinin surətini elde edib. İnstitutdan AZƏRTAC-a bildirilib ki, XVI əsrədə yaşamış Nemətulla ibn Əhməd ibn Mübarek ər-Rumi Sofiyada dünyaya gelib. 1539-cu ildə yazılmış "Lügət-Nemətullah" farsca-türkçə lügət olmaqla yanaşı, fars dilinin qrammatikasına dair əsərdir. Əsərin əlyazma nüsxələri London və Paris kitabxanalarında, Sankt-Peterburq Şəhərşünaslıq İnstitutunun şəhər əlyazmaları şöbəsində, eləcə də Əlyazmalar İnstitutunda saxlanılır.

Bu məqsədlə, son qəbul imtahanlarının nəticələri açıqlanıqdan sonra xüsusi bir tədbirin keçirilməsi nəzərdə tutulub. Qeyd edək ki, ötən il de 700 bal toplamış 15 tələbəni təntənəli surətdə mükafatlaşdırın mobil operator artıq bu akisiyanı bir ənənə halına getirib. Təhsil "Nar" operatorunun KSM strategiyasının ən vacib istiqamətlərindən biridir. Gənclərdə oxumaq həvəsi oyatmaq, layiqli təhsil almalar üçün onlarda motivasiya yaratmaq mobil operatorun ən ümde məqsədlərindən biridir. Belə stimullaşdırıcı proqramdan biri də Azərbaycan Texniki Universiteti ilə imzalanmış tərəfdəşliq müqaviləsi çərçivəsində həyata keçirilir. Belə ki, mobil operator universitetdə ən müasir avadanlıqlarla təchiz edilmiş "Nar" GSM laboratoriysi yaratıb, semestr ərzində Radiotexnika və rabitə fakültəsinin ən yaxşı netice göstərmiş tələbələrinin mütəmadi olaraq xüsusi hədiyyələrə layiq görüb. Təhsil və maariflənmənin inkişafına xüsusi önem verən "Nar" bu kimi təşəbbüs-lərlə tələbələrə dərslərində daha uğurlu olmaları üçün əlavə stimul verməyə çalışır.

Konstitusiya dövlətin əsas qanunudur. "Konstitusiya" sözü latin dilində olan "konstitutio" sözdündən götürülmüş və "qurulus", "təsisat" mənasını verir. Ali hüquqi qüvvəyə malik əsas qanun olan konstitusiya dövlətin siyasi quruluşunu, dövlət orqanları sistemini və onların yaradılması qaydalarını və funksiyalarını, habelə, vətəndaşların əsas hüquq və vəzifələrini müəyyən edir.

Dövlətin əsas qanunu kimi konstitusiyanın məzmunu cari qanunvericilik aktlarından fərqlənir. Konstitusiyada cəmiyyətin uzun müddət üçün nəzərdə tutulmuş ən davamlı ictimai münasibətləri və əsas principial müddəələri eks olunur. Konstitusiya əsasında dövlətin digər qanunları və hüquqi aktları hazırlanır və təkmilləşdirilir. Həmin aktalar, adətən, konstitusiyada nəzərdə tutulur və onlarda çox vaxt konstitusiyanın ayrı-ayrı müddəələrinin məzmunu açılır və konkretləşdirilir. Konstitusiyanın prinsiplərinə və müddəələrlərinə uyğun olmayan hər hansı hüquqi aktlar qeyri-qanuni hesab edilir və leğv olunmağı məhkumdur.

Iftixar hissi ilə qeyd etmək olar ki, Şərqdə respublika tipli demokratik dövlətin ilk konstitusiyası Şimali Azərbaycanda qəbul edilmişdir. Melum olduğu kimi, "Azərbaycan xalqı dövlət müstəqilliyini əsrimizin əvvəllərində əldə edə bildi. Qədim dövlətçilik ənənələrinə malik olan Azərbaycan xalqı torpaqlarının Rusiya və İran arasında bölüşdürülməsi nəticəsində itirmiş olduğu dövlət müstəqilliyini bərpa etmek üçün gərgin mübarizə aparmalı olmuş və bir çox çətinliklərle üzləşmişdir. Yalnız 1918-ci il mayın 28-də Azərbaycan Demokratik Respublikasının yaranması ilə Şimali Azərbaycan ilk dövlət müstəqilliyini qazana bilmışdır. Lakin "Şərqdə ilk demokratik dövlət" olan Azərbaycan Demokratik Respublikası az müddət yaşaya bildi və öz konstitusiyasını qəbul edə bilmədi. O dövrde "baş vermiş" ictimai-siyasi dəyişikliklər nəticəsində Azərbaycan xalqı milli azadlıqlandı, dövlət müstəqilliyindən məhrum oldu." Azərbaycan Demokratik Respublikası Azərbaycan Sovet Sosialist Respublikası ilə əvəz olundu. Azərbaycan SSR-i, müəyyən mənada, Azərbaycan Demokratik Respublikasının varisi hesab etmək olar, çünkü onun zəminində yaranmışdı. Siyasi hakimiyət dəyişsə də, Azərbaycan SSR ilk dövlərde rəsmi olaraq xalqımızın milli dövləti hesab edildi. 1921-ci il mayın 19-da I Ümumazərbaycan Sovetler Qurultayında Azərbaycan SSR-in Konstitusiyası qəbul edildi. Bu, Azərbaycanın ilk Konstitusiyası idi. Azərbaycan SSR-in ilk Konstitusiyası bütün Şərqdə, türk dünyasında ilk Konstitusiya olmuşdur. Təəssüf ki, "dünya sosialist inqilabının qələbəsi uğrunda mübarizə" şüarı ilə çıxış edən Rusiyanın kommunist rəhbərlərinin siyaseti nəticəsində 1922-ci ildə Azərbaycan SSR-in Sovet İttifaqının tərkibinə daxil edilmişsələ əlaqədar onun konstitusiyası artıq müstəqil dövlətin konstitusiyası əhəmiyyətini itirib, Sovet İttifaqı kimi bir fəvqaldövlətin geniş daxili özünüdareəetmə hüquqlarına malik olan milli-inzibati ərazisinin əsas qanunlarına çevrildi. Bununla kollektivlərdən tutmuş Milli Mecilə

illərdə onun konstitusiyasında dəyişikliklər edildi. 1937-ci il martın 14-də Fövqələda IX Ümumazərbaycan Sovetlər Qurultayında Azərbaycan SSR-in II Konstitusiyası, 1978-ci il aprelin 21-də Azərbaycan SSR Ali Sovetin sessiyasında Azərbaycan SSR-in III Konstitusiyası qəbul edildi. Yuxarıda qeyd edildiyi kimi, bu konstitusiyaları da müstəqil dövlətin konstitusiyası hesab etmək olmaz.

"1991-ci ildə Sovetlər İttifaqının dağılması ilə əlaqədar olaraq Azərbaycan xalqı öz dövlət müstəqilliyini bərpa etmişdir. 1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan Respublikasına Ali Soveti Dövlət Müstəqilliyi haqqında Konstitusiya Akti qəbul etmiş, Konstitusiya Akti 1991-ci il dekabrın 29-da ümum-xalq səsverməsi, referendum vəsittələrə bəyənilmişdir. Bu Aktla Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin temin olunması üçün hüquqi əsaslar yaranmış, ölkəmiz öz dövlət müstəqilliyini bütün dünyaya bəyan etmişdir." Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyev 1997-ci ildə ABŞ səfəri zamanı, Çorctaun Universitetindəki nitqində demişdir ki, "öz müstəqilliyini elan etdikdən sonra Azərbaycan hüquqi prinsiplərə əsaslanan demokratik dövlət qurmaq qərarına gəlmişdir. Azərbaycanda demokratik, azad cəmiyyətin qurulması Azərbaycan dövlətinin əsas siyaseti və strateji meqsədidir."

Bu məqsədə nail olmaq üçün Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi ölkənin Prezidenti Heydər Əliyevin Sədrliyi altında Azərbaycan Respublikasının yeni Konstitusiyasının layihəsini hazırlayan komissiya yaratıldı. 1995-ci il iyulun 5-də Azərbaycan Respublikasının Yeni Konstitusiya layihəsini hazırlayan komissiyasının ilk icası oldu. Həmin icasda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yeni Konstitusiya layihəsini hazırlayan komisyonun Sədr Heydər Əliyev nitqəsində. Həmin nitqdə Azərbaycan

qədər bütün mərhələlərdə xalqın fəal iştirakı ilə geniş müzakirə olundu. Məhz buna görə də, Prezident Heydər Əliyev fəxrə deyir ki, "bizim konstitusiyamız xalqın konstitusiyasıdır, hər bir vətəndaşın konstitusiyasıdır". Yeni Konstitusiya layihəsinin müzakirəsinə yekun vuraraq, Heydər Əliyev qeyd etmişdir ki, "indi biz müstəqil Azərbaycan Respublikasının, Azərbaycan dövlətinin ilk Konstitusiyasını qəbul edirik. Bu, çox məsuliyyətli, çox şərəflə bir vəzifədir. Bu, bize nəsib olubdur və guman edirəm ki, biz, yeni inдиki nəsil həmin şərəflə vəzifəni ləyaqətlə yerinə yetirməyə qadırıq".

Həqiqətən də, Azərbaycan xalqı öz müdrik rəhbərinin başçılığı altında bu şərəflə vəzifəni yerinə yetirdi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin Sədrliyi ile Azərbaycan Respublikasının Yeni Konstitusiya layihəsini hazırlayan komissiya tərəfindən hazırlanmış "Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası" 1995-ci il noyabrın 12-de keçirilib. Azərbaycan Respublikası referendumunda qəbul olundu və 1995-ci noyabrın 27-dən qüvvəyə mindi. Beləliklə, cəsarətə deyə bilərik ki, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası "demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət quruculuğu yolu ilə ezmə" irəliyən bir respublikanın Konstitusiyası olmaqla en demokratik yol ilə qəbul edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasını "səciyyələndirən əsas cəhətlər" "Azərbaycanın tarixi keçmişini, bugünkü reallıqlarını və gelecek perspektivlərini eks etdirməsi, ümumbəşəri və milli dəyərlərə söykənməsidir".

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası "Giriş", 5 bölmə, 12 fəsil, 158 madde və keşid müddəələrindən ibarətdir.

Beşiyinin başında Prezident Heydər Əliyevin durduğu Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının girişində konstitusiyanın əsas

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vəsitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu**

KIVDF

www.kivdf.gov.az

*Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya Vəsitələrinin
İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqların
müdafası, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi
fəallığının artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb*

Azərbaycan Konstitusiyası və Ulu Öndər Heydər Əliyev

Konstitusiyasının əsas principləri və əsas müddəələrinin qlobal problemləri öz şərhini tapdı. Bu nitq Yeni Konstitusiya layihəsinin əsas istiqamətləri müəyyən etdi. Heydər Əliyevin bu nitqinin və konstitusiya layihəsinin sonrakı müzakirələrində çıxışlarının konstitusiya layihəsinin hazırlanması üçün böyük əhəmiyyəti olmuşdur. Heydər Əliyev deyiridi: "Konstitusiya birinci növbədə dövlətlə, hakimiyətlə xalqın arasında olan münasibətləri özündə eks etdirməlidir. Milli kökləri nəzəre almaqla dünya xalqlarının təcrübəsində öyrənməyi vurğulayan bu böyük şəxsiyyət öyrədirdi ki, "Konstitusiya yarataq maq üçün, şübhəsiz ki, tarixi keçmişimizə nəzər salmalıdır, amma eyni zamanda, ümum-bəşəri dəyərlərdən, dünyadan demokratik dövlətlərinin elə etdiyi nailiyyətlərdən istifadə etməliyik, bəhrələnməliyik. Heydər Əliyevin Yeni Konstitusiya layihəsinin hazırlanması işindəki misilsiz xidmətləri belə bir nəticəyə gəlməye imkan verir ki, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının baş memarı Prezident Heydər Əliyev olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının Yeni Konstitusiyasının layihəsi ümum-xalq müzakirəsine verildi. Yeni konstitusiyanın layihəsi ayri-ayrı kollektivlərdən tutmuş Milli Mecilə

principləri Azərbaycan xalqının aşağıdakı niyyətləri kimi bəyan edilir: "Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyi, suverenliyi və ərazi bütövlüyü qorumaq; konstitusiya çərçivəsində demokratik quruluşa təminat vermək; vətəndaş cəmiyyətinin bərqərar edilməsinə nail olmaq; xalqın iradəsinin ifadesi kimi qanunların alılıyini təmin edən hüquqi-dünyəvi dövlət qurmaq; ədələlli iqtisadi və sosial qaydalara uyğun olaraq hamının layiqli həyət səviyyəsini təmin etmək; ümumbəşəri dəyərlərə sadiq olaraq bütün dönya xalqları ilə dostluq, sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşamaq və bu məqsədə qarşılıqlı fealiyyət göstərmək".

Konstitusiyada təsbit olunmuş Azərbaycan xalqının bu ülvə niyyətlərini şərh edən Prezident Heydər Əliyev demişdir ki, "Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi bizim tarixi nailiyyətimizdir", bu müstəqillik "əbədi olacaqdır, sarsılmaz olacaqdır, dönməz olacaqdır və Azərbaycanın bugünkü genç nəslini gələcək Azərbaycanı daha da yüksəklərə qaldıracaqdır".

Yeni Azərbaycan Partiyasının 5 illiyi münasibətlə 1997-ci il noyabrın 29-da "Respublika" Sarayında keçirilən tentənəli mərasimdə çıxış edən Prezident Heydər Əliyev

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının ülvə niyyətlərini xatırlayaq, bir daha bəyan etdi ki, məqsədimiz "Azərbaycanda demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət qurmaqdır". Konstitusiyada öz ifadəsinə tapmış Azərbaycan xalqının ülvə niyyətləri ilə əlaqədar olaraq xalqın böyük oğlu Heydər Əliyev demişdir ki, "Azərbaycanın tutduğu yol müstəqil Azərbaycan Respublikası, demokratik-hüquqi cəmiyyət qurmaq yoludur. Demokratik principlər bu günümüzün və geleceyimizin əsasını təşkil edəcəkdir".

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına görə dövlət hakimiyyətinin yeganə mənbəyi xalqdır. Prezident Heydər Əliyevə görə, "xalq öz hüquqlarını dərk etmeli və onları qorumaq üçün mübarizə aparmağı bacarmalıdır. Heydər Əliyev deyir: "Əger hər hanı bir ölkənin xalqları öz hüquqlarını anlayır və onları qoruya bilirsə, o zaman on kiçik dövlət belə on böyük məmləkət qədər güclü olar. Xalq öz hüquqları və vəzifələri ilə bağlı olan hər bir məsələni referendumla həll edə bilər. Xalqın bu hüququ Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında öz ekəsini təpmışdır. Azərbaycan xalqının ümde suverenlik hüququ sərbəst və müstəq

gil suradə öz müstəqilliyini təyin etmək hüququdur. Azərbaycan xalqı bu hüquqdan istifadə edərək azadlıq və istiqlaliyyət əldə etmiş və öz müstəqil dövlətini yaratmışdır. Prezident Heydər Əliyevin dediyi kimi, "azadlıq və istiqlaliyyət hər bir xalqın milli sərvətidir".

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin 5 illiyi münasibətlə 1996-ci il oktyabrın 18-de Prezident Heydər Əliyevin dərhal xalqa müraciətində deyilir: "Müstəqil Azərbaycan Respublikası öten beş il ərzində böyük sınadılardan keçmişdir. Müstəqilliyimizin möhkəmənmesinə mane olan qüvvələr həm xaricdə, həm daxilidə mövcud olmuşdur. Bu illerde Azərbaycan xalqının böyük itkileri olmuş, eyni zamanda, öten böyük dövrə Azərbaycan xalqının çox böyük nəqliyyəti ondan ibarətdir ki, müstəqilliyi qoruyub-saxlamış və onu bu gün dönməz etmişik. Bu gün böyük iftişar hiss ilə deyə bilərik ki, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi əbedidir, dönməzdir". Çünkü "Azərbaycan xalqı öz dövlətini dəstəkləyir, müdafia edir və bu da xalqımızın əbedi müstəqilliyinin təminatıdır".

**Vahid Ömrərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru**

Yay gəlir...

Bu il yay fəslə Azərbaycana iyunun 21-i Bakı vaxtı ilə saat 14:07-də gələcək. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasından AZERTAC-a bildirilib ki, həmin vaxt yay Gənəş qarşidurması anı adlanır. Yaz fəslə Azərbaycana martın 20-si Bakı vaxtı ilə saat 20:15-de qədəm qoyub. Həmin vaxt yaz gecə-gündüz bərabərliyi adlanır. Payız sentyabrın 23-də Bakı vaxtı ilə saat 05:54-də (payız gece-gündüz bərabərliyi), qış isə dekabrın 22-si saat 02:22-də (qış Gənəş qarşidurması anı) başlanacaq.

saat 02:22-də (qış Gənəş qarşidurması anı) başlanacaq.

Palçıq vulkanından hazırlanan kosmetik vasitələr dəri problemlərinin qarşısını alır

Təbii tərkibli kosmetik vasitələr digərlərindən bəha olsa da, təsir effekti daha yüksəkdir. Lakin qadınlar tez nəticə əldə etmək üçün kimyevi tərkibli kosmetik vasitələrə üstünlük verirlər. Mütəxessislərin verdiyi məlumatə əsasən, vulkan palçıqı tərkibli məhsullar ən effektli təbii kosmetik vasitələr sayılır. Dünyada 800 palçıq vulkanından 300-dən çoxu Azərbaycanda yerləşir. Təcrübə göstərir ki, son vaxtlar palçıqdan hazırlanan kosmetik vasitələr krem və yağıları da üstələyir. Palçıq vulkanından hazırlanan kosmetik vasitələrin tərkibi çoxlu minerallar və kalsium, sink, manqan, gümüş, molibden kimi mikroelementlərlə zəngindir. Həmin maddələr dəriye müalicəvi təsir göstərərək qan dövranını yaxşılaşdırır, dəridə geniş məsamələr əmələ gələndə onların kiçilmesinə və azalmasına səbəb olur.

Vulkan palçıqından hazırlanan həmin məhsullar müxtəlif dəri problemlərinin həllində istifadə edilir. Kosmetoloqların fikrincə, ev şəraitində həftədə iki dəfə 15 dəqiqə ərzində həmin tərkibli məhsullardan istifadə etməklə yüksək nəticəyə nail olmaq mümkündür. Həmin məhsullar dəridə olan quruluq, yağlılıq, qırış və aknelərin qarşısını alır. Üstəlik, həmin palçıq həm də hipoallergen olduğuna görə allergik səpgilərin sakitləşməsinə də faydalı təsir göstərir.

Nəqliyyat vasitəsini qaçırmadıqda şübhəli bilinən şəxs saxlanılıb

Iyunun 18-də Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) "102 - Zəng Mərkəzi" Xidmətinə müraciət edən Bakı şəhər sakini Stanislav Yakuşev saat 10 radələrində İzmir küçəsindəki evin qarşısından "Haojue" markalı motosikletinin qaçırdığını bildirib.

DİN-in mətbuat xidmətinə AZERTAC-a bildirib ki, məlumatla əlaqədar Yasamal Rayon Polis İdaresinin 27-ci polis bölməsinin əməkdaşları tərəfindən dərhal əməliyyat-axtarış tədbirlərinə başlanılıb. Nəqliyyat vasitəsini qaçırmadıqda şübhəli bilinən şəxs qısa müddədə inşaatçılar prospektində motosikletle birgə saxlanılıb. Polis bölməsində aparılan araşdırmlarla onun Bakı şəhər sakini Müşfiq Həsenbəyli olduğu, həmin gece Q.Şərq küçəsindəki evlərin birinin qarşısından Z.Quliyevə məxsus velosipedi uğurladığı da müəyyənləşib. Faktla bağlı Yasamal Rayon Polis İdaresi ndən araştırma aparılır.

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Filologiya fakültəsinin II kurs 204-cü qrup tələbəsi Abbasova Xeyalə Əlixan qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev
Baş redaktorun müavinləri:
Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.
Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 **Faks:** 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, sahifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzəRTAC, SIA, APA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500

Ses

Son sahifə

21 iyun

Ronaldodan Avropada yeni rekord!

Iyunun 20-də futbol üzrə XXI dünya çempionatının VII günü nün ilk oyununda "B" qrupunda yer alan Portuqaliya və Mərakeş yığma komandaları qarşılaşıblar. AZERTAC xəber verir ki, sürətli hücumlar şəraitində keçən oyunda Portuqaliya millisi minimal hesabla qalib gəlib. Oyunda yeganə qol matçın 4-cü dəqiqəsində Kristiano Ronaldo vurub. Portuqaliyalıların künç zəbəsindən sonra başlatdıqları hücumda rəqibin cərimə meydancasına hava ötürməsini başla dəqiq və qüvvətli zərbə ilə tamamlayan ulduz futbolçu cari mundialda dördüncü qolunu qapıdan keçirib. Komandaların səylerinə baxmayaraq, matçın qalan dəqiqələrində qapılara top vurulmayıb və Portuqaliya yığması minimal hesabla qalib gələrək səkkizdəbir finala yüksəlmək üçün vacib olan 3 xalı aktivinə yanzdırıb.

Mərakeş yığması isə İrana məglubiyətdən (0:1) sonra ikinci görüşdə Portuqaliyaya uduzaraq səkkizdəbir finala yüksəlmək şansını itirib. Qeyd edək ki, bu matçda vurduğu qol Kristiano Ronaldonun Avropada yeni rekord müəyyənləşdirilməsinə səbəb olub. Belə ki, milli komandanın heyətində keçirdiyi 152 oyunda 85-ci qolunu vuran portuqaliyalı həcumçu bu göstərici üzrə macaristanlı əfsanəvi futbolcu Ferents Puşkaşın rekordunu yenileyib. Xatırladaq ki, F.Puşkaş 85 oyunda 84 dəfə fərqlənib.

Güləşçilərimiz Avropa çempionatından 6 medalla qayıdır

Macarıstanın Györ şəhərində 2003-2004-cü il təvəllüdü yeni-yetmələr arasında Avropa çempionatı keçirilib. Azərbaycan Güləş Federasiyasından SIA-ya verilən məlumatə görə, çempionatda iştirak edən kiçik yaşılı yeniyetmələrdən ibarət yığmamızın üzvləri 1 qızıl, 1 gümüş və 4 bürünc medal qazanıb. Yunan-Roma güləşçilərimiz 1 qızıl və 1 bürünc medal qazandığı halda, sərbəstlər 1 gümüş və 3 bürünc medala sahib olub. Yunan-Roma güleşi yarışlarında bütün rəqiblərindən üstün olan Elmır Əliyev (52 kq) qızıl medal və Avropa çempionu adını qazanıb. 68 kq-da mübarizə aparan Əli Əliyadə isə bürünc medala yiyələnib. Sərbəst güləşçilərin mübarizəsində yalnız final görüşündə uduzan Məmməd Əhmədov (57 kq) gümüş medalla kifayətlənib. Bürünc medalları isə yığmamızə Ceyhun Allahverdiyev (44 kq), Əkbər Vəliyev (48 kq) və Varis Mehdiyadə (75 kq) qazandırb. Görüşlərin idarə edilməsində ol-kəmizi milli dərəcəli hakimlər Həbib Nurulu və Əli Babayev təmsil edib.

Təmsilçilərimizin UEFA Avropa Liqasındaki rəqibləri bəlli olub

2018/2019-cu il mövsümündə ölkəmizi UEFA Avropa Liqasında təmsil edəcək klublarımızın rəqibləri müəyyənləşib. AZERTAC xəber verir ki, mübarizəyə birinci təsnifat mərhələsindən başlayacaq təmsilçilərimizdən "Keşlə" Maltanın "Baltsan", "Qəbələ" Lüksemburqun "Proqres", "Neftçi" isə Macarıstanın "Uypeş" komandası ilə karşılaşacaq. Bu mərhələnin oyunları iyul 12-də və iyulun 19-da keçiriləcək.

"Futbolçu kimi Lionel Messi Kristianudan güclü sayıram"

Lionel Messi Kristianu Ronaldonun İspaniyaya 3 qol vurmasından sonra təzyiq hiss edirdi". Apasport.az saytının məlumatına görə, bu sözləri italyanlı mütəxəssis Fabio Kapello deyib. Karyerası ərzində bərə səra uğurlara imza atan apennini DÇ-2018-in startını dəyərləndirib: "Ronaldo na isə möhətəm bir şey ortaya qoymaq istəyirdi. Axi bunadək dünya çempionatlarında çox qol vurmayıb. Argentina millisinin yarımmüdafiəsi İsləndiya ilə görüşdə gülünc vəziyyətdə idi. Çox ləng davranışır, daim mərkəzlə keçib, topu Messiə töv Südərətə isteyirdilər. Futbolçu kimi Lionel Messi Kristianudan güclü sayıram. Lakin ona yığmadakı komanda yoldaşları kömək etmirdilər".